No. 28—29. ANUL V. 14—21 Aprilie 1902.

Albina

Revistă Enciclopedică Populară

Apare în fie-care Duminică

Abonamentul în țară pe an Lei 5 | Abonamentul în străin. pe an Lei 8
» » » 6 luni » 3 | Un numĕr. . . . . 15 banĭ
Pentru anunciurĭ 1 leŭ linia. Mica publicitate 5 banĭ cuvîntul
Manuscriptele nepublicate se ard.

Redacția și Administrația Str. Mântulésa No. 9, Bucurescĭ.

Din noŭ şi cu insistenţă rugăm pe abonaţiĭ noştri, să achite abonamentul când li se presintă chitanţele saŭ sunt avisaţĭ. Noĭ credem că e o uşurinţă pentru d-niĭ abonaţĭ, de a li se cere plata chiar la domiciliŭ, scutindu-ĭ ast-fel de multe neajunsurĭ. Şi cum dejà s'a împlinit jumătate din anul al V-lea, vom fi nevoiţĭ a suspendà trimiterea revisteĭ, tuturor celor ce vor neglijà a'şĭ achità abonamentul saŭ vor amânà plata, acolo unde s'aŭ trimis dejà chitanţele. Costul de 5 leĭ este atât de mic, încât nu póte fi nimĕruĭ greŭ a'l plăti.

Administraţia.

PSALM

Inchinaţi-vĕ, popóre,
Dumnedeŭ e bun —
El a pus în sóre focul
Veriĭ-a tot încăldĭtóre!
Inima-ĭ e sfîntul sóre.
Sóre noŭ el pune 'n locul
Sorilor ce-apun.

Inchinaţi-vĕ, popóre,
Dumnedeŭ e drept —
Binecuvînta-va aniĭ
Pocăitului ce móre,
Insă jalnic plângĕtóre
Inima 'n etern tiraniĭ
Vor avea-o 'n piept.

Inchinaţi-vĕ, popóre,
Dumnedeŭ e sfînt —
Cel ascuns e 'n vecĭ de faţă
In furtunĭ, în stâncĭ, în flóre,
Vecĭnic e şi într'una móre
Iar puterea-ĭ dă viaţă
Celor din mormînt!

G. Coşbuc.

Christos a înviat!

ŭ trecut aprópe două miĭ de anĭ, de când Mântuitorul lumeĭ prin divina luĭ învĕţătură, a schimbat lumea veche păgână, sădind în inima eĭ principiĭ, carĭ o înobiléză şi făcêndu-o, să fie maĭ compătimitóre faţă de suferinţele aprópeluĭ.

Dumnedeescul întemeetor al Creştinismuluĭ a produs o reacţiune mântuitóre în suflete, făcênd pe ómenĭ să-şĭ cunóscă înalta lor chiemare pe pămînt, de a trăì o viéţă maĭ frumósă, recomandând iubirea inimicilor, invitarea la masă acelor sĕracĭ şi lipsiţĭ, şi iertarea celor ce ne-aŭ făcut rĕŭ.

Iisus predicând poporuluĭ.

Christos a înviat! este salutarea pe care întréga Creştinătate o repetă aprópe de două miĭ de anĭ, simbolul asupra ignoranţeĭ, a bunătăţiĭ asupra rĕutăţiĭ şi a vieţeĭ asupra morţiĭ.

Adevĕrat a înviat! este consfinţirea acesteĭ salutărĭ prin fapte bune, prin îngăduinţă faţă de greşalele deaprópeluĭ şi prin tendinţa de a devenì din ce în ce maĭ bun, fie-care în sfera luĭ de activitate.

Christos a înviat! este triumful nevinovăţieĭ asupra rĕutăţiĭ inimilor împetrite şi balsamul rĕcoritor, care a adus pacea şi linişte în lume.

Adevĕrat a înviat! este iubirea sinceră și neprefăcută pornită din inimĭ calde, sorgintea faptelor bune față de ceĭ ce sufer și se află în mizerie.

Christos a înviat! este expresiunea cea maĭ înaltă a binelui în tóte sensurile de activitate, a progresuluĭ din tóte punctele de vedere și realisarea celuĭ maĭ înalt ideal pe pămînt: *înfrățirea ómenilor!*

Adevĕrat a înviat! este triumful dreptățiĭ asupra nedreptățiĭ, al sincerităţiĭ asupra fățărniciei, al credinței asupra necredinței.

Christos a înviat! este exemplul faptelor bune ale strĕmoșilor noștri, carĭ dea bunul Dumnedeŭ să prindă rădĕcinĭ cât maĭ adâncĭ în inimile nóstre!

Intrarea luĭ Iisus în Erusalim.

Adevĕrat a înviat! este împlinirea tuturor dorințelor și aspirațiunilor celor maĭ scumpe ale poporuluĭ românesc, pe care Dumnedeŭ, eterna Provedință, să-l aĭbă în tot-deauna sub sfînta luĭ pază.

Christos a înviat! este cultul, pe care trebue să-l avem pentru părinții noștri, pentru ómeniĭ marĭ aĭ țăriĭ nóstre, carĭ în decursul vremurilor aŭ apĕrat-o în împrejurărĭ grele cu brațul și mintea lor cea ageră, fácênd din piepturile lor un zid de apĕrare. Fie dar, ca dragostea lor de muncă și

iubirea de țară, să ne servéscă și nouĕ urmașiĭ lor, ca exemple vrednice de imitat pentru binele și fericirea scumpeĭ nóstre Patriĭ!

Adevĕrat a înviat! este confirmarea tuturor principiilor creștine, sorgintea virtuților, carĭ înobiléză pe om, făcêndu-l să ocupe un loc vrednic de înalta luĭ misiune pe pămînt.

Facă Cerul ca iubirea de țară, dragostea de muncă, faptele bune și tendința către progres, din tóte punctele de vedere și din tóte sensurile, să créscă din ce în ce maĭ mult în inimile nóstre și ca bunul Dumneḑeŭ, eterna Provedință, să-șĭ reverse asupra țăriĭ nóstre bogata luĭ milă, să ne feréscă de rele și să ne dea prilejul de a sĕrbătorì, cât omenesce-ĭ posibil, aceste sfinte sĕrbătorĭ ale Pascilor, ca să ne putem adresà uniĭ altora *tradiționala salutare* de: «**Christos a înviat!**» cu rĕspunsul nelipsit: «**Adevĕrat a înviat!**»

A. Vêntul.

DESPRE ALBINĂRIT (1).

În urma experiențelor de curând făcute și pe deplin reușite, nu se maĭ póte tăgăduì astăḑĭ că antenele sunt *organele mirosuluĭ* la albine.

Cavitățile mirosuluĭ (așeḑate între periĭ ce acoperă antenele) sunt formate de o peliță fórte subțire, întinsă pe găuricea în care trece un nerv, deosebit de acel al pipăituluĭ.

Când dăm de mâncare albinelor, ele apropie vîrful antenelor maĭ înainte de a-șĭ întinde limba dacă substanța are un miros neplăcut, ele se retrag imediat, dar dacă amestecăm cu miere o substanță fără miros, cum de pildă sublimat corrosiv, albina nu descoperă presența otrăveĭ, măcar că șĭ-a apropiat antenele.

Să examinăm antenele diferitelor sexe. *Cheshire* a găsit, pe fie-care antenă, 2.400 cavitățĭ ale mirosuluĭ la albina lucrătóre, la matcă numaĭ 1.600; causa acesteĭ deosebirĭ se explică prin necesitatea, la albina lucrătóre, de a mirosi nectarul din depărtare. La trântor, 9 din articulațiunile fie-căreĭ antene sunt acoperite *în tóte părțile* cu numĕrul extra-ordinar de 37.800 cavitățĭ ale mirosuluĭ. Când comparăm acéstă desvoltare ale organelor mirosuluĭ cu înmulțirea în mărime a ochiuluĭ trântoruluĭ, ne întrebăm de ce natura a făcut lucrurile ast-fel, trântorul ne avênd nicĭ a căuta nectarul, nicĭ a pândì minutul când o flo-

---

(1) Veḑĭ No. 25.

ricică se deschide în mijlocul frunzelor? şi suntem siliţĭ să conchidem că aceste organe sunt desvoltate din adins ca trântorul să mirósă pe matcă din depărtare, şi s'o fecundeze la sigur,— sciut fiind că matca nu ese de cât odată din stup pentru acest scop.

Experienţele luĭ Cheshire, care a descoperit atâtea miĭ de organe în acel fir de aţă pe care-l numim antenă, nu pot fi puse la îndoială, maĭ cu sémă când scim că învĕţatul d-l Flammarion, în cartea sa *l'Astronomie populaire*, arată că numĕrul atomelor conţinute într'un fragment de materie de mărimea unuĭ vîrf de ac, este representat prin cubul cifreĭ de 20 milióne!

Antenele, fiind organele a maĭ multor simţurĭ ale albinelor, le sunt neapărat trebuinciόse; tăindu-le, matca nu maĭ ouĕ regulat în celule, ci-şĭ scapă ouĕle pe icĭ pe colo în mod neordonat, lucrătórele şi trântoriĭ fug şi se pierd *(F. Huber*, Nouvelles observations).

Relativ la organele simţurilor, este de observat că creerul albineĭ lucrătóre este mult maĭ mare decât acel al mătceĭ saŭ a trântoruluĭ, cărora un instinct cu totul ordinar le e îndestulător pentru a-şĭ îndeplinì funcţiunile; pe când ocupaţiunile diverse ale lucrătórelor cer o desvoltare extra-ordinară a facultăţilor la un insect aşà de mic.

Gura albineĭ, ca la tóte insectele, are douĕ fălcĭ, ce se mişc orizontal, nu de sus în jos; cu dînsele, ele frământă céra pentru a face fagurĭ, saŭ deschid florile pentru a recoltà polenul, pentru a scóte afară din stup tot ce le-ar supĕrà, albinele jefuitóre, cele mórte, în fine fărimiturile şi rĕmăşiţele de orĭ ce soiŭ.

Limba este lungă, acoperită de perĭ, şi se termină prin un bumb saŭ *lingură*; limba este eşită numaĭ când albina recoltéză nectar saŭ polen, alt-fel o contractéză şi nu se vede: chiar când hrănesce larvele, hrana vine direct din glandele salivare de la rădĕcina limbeĭ, şi e distribuită fără ajutorul limbeĭ.

Lungimea limbeĭ este de o mare importanţă pentru apicultorĭ: în adevĕr cea maĭ mare parte din albine cu greŭ pot ajunge până în fundul florilor cu corolele adîncĭ, ca trifoiul roşiŭ, pentru a recolta nectarul. Scopul de căpetenie pe care trebue să-l urmăréscă orĭ-ce stupar iubitor de progres, este dar de a produce prin selecţiune albine cu limba cât de lungă, şi în America se fac studiĭ fórte seriόse în acéstă privinţă.

Toracele este partea intermediară a corpuluĭ albineĭ: se compune din treĭ ineluşe într'unite, prototoracele, mesotoracele şi metatoracele, carĭ susţin fie-care o pereche de picióre, pe când numaĭ cele douĕ din urmă ineluşe pórtă de asupra lor câte o pereche de aripĭ. Toracele fiind centrul locomoţiuniĭ, purtând aripile şi piciórele, este înzestrat cu muschĭ puternicĭ. Fie-care picior se compune din 9 articulaţiunĭ, douĕ scurte, treĭ lungĭ (fluerul, tibia şi metatarsul), şi patru scurte carĭ formézā tarsul.

Ultima articulaţiune a tarsuluĭ are douĕ cârlige carĭ pot apucà şi ajutà pe albină, a se menţine pe suprafeţele unde vrea

să umble. Aceste cârlige se pot ridicà. Când albina vrea să umble pe o suprafaţă luciósă, pe un geam de pildă, pe care cârligele piciórelor ar alunecà, acestea se ridică lăsând loc uneĭ pungĭ elastice, numită *pulvillus*, care secretéză o materie cleiósă şi ajută pe albină a se susţine pe suprafaţa luciósă. Tot ast-fel este întocmit organul care permite muscelor de a se ţiné pe giamurĭ orĭ pe tavan. Materia cleiósă a acestor punguliţe, lasă une-orĭ urme vizibile chiar cu ochiul liber. La albină, *pulvillus* saŭ cârligele piciórelor lucréză în mod mecanic, unul în lipsa celuĭ lalt.

Cele două dintâĭ rîndurĭ de picióre nu presintà o însemnătate deosebită, afară de periĭ carĭ aŭ menirĭ diferite, însă pe carĭ nu-ĭ vom studià acì. Piciórele dinainte servesc maĭ cu sémă a curăţì ochiĭ şi limba, şi a strânge brobónele de polen; la jumătatea lor aŭ o scobitură rotundă cu perĭ, aşeḑaţĭ în partea dinăuntru ca un pieptene servind la curăţitul antenelor.

A doua pereche de picióre nu posedă acéstă scobitură dar la partea interióră a tibiaului are un ţep saŭ pinten care servesce albinelor pentru a desface ghemurile de polen care-l aduc la stup pe picióre lor dinapoĭ.

Picióre dinapoĭ presintă particularităţĭ însemnate pe carĭ le vom studià în numĕrul viitor.

(Va urma) **Petru Rosetti Bălănescu.**

O PAGINĂ DIN TRECUT

În deobşte suntem învĕţaţĭ, noĭ ómeniĭ, a privì totul în jurul nostru ca şi cum cine scie de când, tóte ar fi fost ast-fel cum le vedem în vremurile nóstre. Când însă, mânaţĭ de dorul de a ne încredinţà, dacă în adevĕr aşa a fost şi'n alte velēturĭ, rĕsfoim cartea trecutuluĭ, rĕmânem uĭmiţĭ de repeḑiciunea cu care s'a schimbat starea de lucrurĭ pentru ţara nóstră, iar când întâlnim une-orĭ câte un bătrân cu pĕrul nins de omătul anilor, ne minunăm de spusele luĭ, ca de nisce poveştĭ pline de năsdrăvăniĭ. Care n'a auḑit pe câte o mătuşă bătrână, orĭ pe câte o bunică bine-cuvîntând trecutul: «*Dómne! Dómne! ce vremurĭ de belşug eraŭ odată şi ce calicie e în ḑiua de aḑĭ! Pe vremea mea când te duceaĭ în târg cu un leŭ vechiŭ, cumpăraĭ deajuns şi de întrecut şi maĭ veneaĭ şi cu un rest de parale înapoĭ; acu mĕ duc în târg cu doĭ, treĭ francĭ, cheltuesc tot şi par'că n'am cumpĕrat nimic.*»

Şi cam în felul acesta aprópe toţĭ ceĭ bătrânĭ laudă trecutul, arătându-se nemulţumiţĭ de cele din vremea nóstră.

Noĭ însă, carĭ n'am trăit aevea în vremurile acelea, cercetând trecutul cu nepărtinirea unuĭ istoric consciinţios, ajungem să scim, că, dacă trecutul nu-ĭ lipsit de óre-carĭ episóde frumóse

şi vrednice de laudă pentru noĭ ca popor şi ca Românĭ, cu tóte acestea, nu-ĭ maĭ puţin adevĕrat că întîlnim în decursul vremurilor apuse, stărĭ, vrednice de plâns, carĭ împestriţéză dureros, din tóte punctele de vedere istoria trecutuluĭ nostru.

Fost-aŭ şi vremurĭ de belşug, dar şi vremurĭ de négră strâmtorire adesea s'aŭ abătut prin locurile acestea.

Puţină vreme a trecut de când ţara nóstră nu erà cunoscută în apus decât ca o provincie a imperiuluĭ turcesc, şi, până nu de mult, românul doritor de a visità labirintul lumeĭ civilisate, Parisul, erà cunoscut de frances sub blândul epitet de «Turc din Europa.»

Şi n'aveaŭ dreptate să ne numéscă ast-fel? In secolul trecut abià am început a cunósce graniţele apusuluĭ—exceptând, bine înţeles, óre-carĭ soliĭ trimise, de Domniĭ ţăriĭ, către apus, orĭ chiar trecerĭ de a domnilor atuncĭ când însemnate evenimente politice îĭ siliaŭ la acésta.

Inainte de jumătatea secoluluĭ trecut, România erà în tóte chipurile tributară Turcieĭ. Moda, obiceiurile, alaiurile curţiĭ domnescĭ, petrecerile, bucatele chiar, totul erà copiiat după orient. Domniţele, bogătaşele romănce, femeile vechilor boerĭ românĭ, eraŭ îmbrăcate după moda greco-turcă ce domnià la curtea Sultanuluĭ, cu singura deosebire că româncele nu purtaŭ şalvarĭ şi nu-şĭ acoperiaŭ faţa ca cadânele.

Le vedeaĭ împodobite cu bogate feregele, cu benişurĭ de cănăvăţ, de buhur, cu capóte de filendreş; pe cap gătite cu ştergare de filaliŭ, în pĕr şi la gât le atârnaŭ lefturĭ de smaralde, de rubine, de zafirurĭ, la mijloc încinse cu scumpe colane de aur şi de matostat, iar unde şi unde, haĭnele largĭ eraŭ prinse cu sponcĭ de mărgăritar, orĭ cu surguciurĭ de briliant. Bărbaţiĭ de asemenea,—ceĭ carĭ se aflaŭ în dregătoriĭ marĭ pe la curte—îĭ vedeaĭ îmbrăcaţĭ cu hlamide de sevaiŭ, cusute pe la póle cu mândre florĭ de fir, la brâŭ purtaŭ late cingĕtorĭ încărcate cu matostaturĭ, în cap, calpacurĭ nalte de hârşie cu fund de serasir, iar pe deasupra maĭ puneau o mantie de buhur împodobită cu céprazurĭ de aur.

Şi acest lux, acéstă bogăţie, se vedeà la clasa avută nu numaĭ în îmbrăcăminte ci în tóte împregiurările vieţeĭ lor: la mese, petrecerĭ, nunţĭ, etc.

Vechea nóstră bogătaşă duceà un traiŭ cu totul deosebit de cel pe care-l duce femeia bogată din ḑilele nóstre. Cea maĭ mare parte din ḑi o petreceà închisă în cămara eĭ de lucru, unde, împreună cu altele de séma eĭ şi împreună cu fete ce le ţineà anume pentru lucru, coseà, ţeseà şi brodà, cu o fineţe şi pricepere de care s'ar minunà cele maĭ pricepute maestre în ale lucruluĭ manual din ḑiua de aḑĭ. Fusul de sedef sfârâià harnic în mânile domniţelor şi cuconiţele (fetele nemăritate) îşĭ pregătiaŭ cu o hĕrnicie şi răbdare, vrednică de Arachne, tótă zestrea trebuitóre uneĭ tinere fete. Orientul le procurà mătăsurile, aţele şi firul cel maĭ scump, stofele şi pânzeturile cele maĭ fine pe

lângă cele ce singure fabricaŭ, şi ele le brodaŭ şi împodobiaŭ cu o măestrie neînchipuită. Până la măritat, bogătaşa româncă îşĭ pregătea totul, căcĭ maĭ pe urmă erà sciut că grijele gospodărieĭ, crescerea copiilor, îĭ va răpì cea maĭ mare parte din timp.

Şi, dacă harnicele şi casnicele nóstre strămóşe nu jucaŭ ḑi şi nópte *stos* şi *maus*, ca gospodinele din ḑiua de aḑĭ; dacă adormitele nóstre matróne, nu cutreeraŭ străḑile călărĭ pe biciclete şi nu sciaŭ jucà bostonul şi valţul şi câte şi maĭ câte drăciĭ moderne, totuşĭ aveaŭ şi ele distracţiile lor, felul lor de a petrece. Mesele de la curtea domnéscă orĭ de pe la curţile banilor, a spătarilor, a vornicilor, a postelnicilor saŭ al altor însemnaţĭ boerĭ, nunţile, cumĕtriile, plimbările în rădvane, diferite petrecerĭ câmpenescĭ, slujbele bisericescĭ, eraŭ atâtea şi atâtea prilejurĭ de mulţămire şi petrecere pentru dînsele. Dar pe vremurile acelea de orientalism, pe cât de desvoltate şi înfloritóre eraŭ industriile casnice, pe atàt eram de nesciutorĭ de comerciul şi industriile moderne, carĭ în apus luaseră o mare desvoltare.

Ce se scià pe la noĭ atuncĭ de civilisaţia, ce înaintà cu paşĭ repeḑĭ în apusul Europeĭ?

Comerciul, care se scie că e în raport cu desvoltarea industrieĭ, erà în ţările române destul de restrâns, căcĭ ţara nóstră bogată şi productivă cum erà pe acele vremurĭ, servià de grânar numaĭ Otomanilor. Bogatele producte ale ogórelor nóstre dinpreună cu vite, ouĕ, pasĕrĭ, eraŭ transportate în nenumĕrate care la Constantinopole, saŭ sub formă de tribut, saŭ ca zahereà, saŭ în sfîrşit ca marfă vîndută, pe preţurĭ de nimic, şi impuse de pórtă.

Intâmplările viitóre eraŭ menite să schimbe cu desăvîrşire starea de lucrurĭ în ţara nóstră. Venirea Grecilor fanarioţĭ în ţările române, de pe malul Dunăreĭ şi al Prutuluĭ, avù de efect că orientaliĭ noştri strămoşĭ îşĭ îndreptară privirile în spre apus. Dar fără să fim nedrepţĭ cu fanarioţiĭ, acest ném de ómenĭ care pe lângă mult rĕŭ aŭ făcut şi bine ţăriĭ nóstre, putem spune că eĭ n'aŭ venit în ţara nóstră cu tendinţa de a ne occidentalisà. Alte împrejurărĭ, independente de voinţa lor, aŭ contribuit la acésta.

Toţĭ aceştĭ fanarioţĭ, carĭ şi-aŭ părăsit patria şi aŭ emigrat în Turcia şi maĭ pe urmă în ţările române, toţĭ eraŭ cunoscĕtorĭ a maĭ multor limbĭ şi în special a limbeĭ francese. Acésta din pricină că eĭ, la Constantinopole, se îndeletniceaŭ cu comerţul, aveaŭ legăturĭ cu apusul şi maĭ ales căutaŭ a intrà în sufletul sultanilor şi a paşilor prin fel de fel de serviciĭ pentru a puté maĭ pe urmă căpătà dregătoriĭ.

Fiind oficială limba francesă la Pórtă, se simţea nevoie de tâlmacĭ saŭ dragomanĭ. Acéstă slujbă o îndeplinià fanarioţiĭ prea bine şi prin ea ajungeaŭ dînşiĭ marĭ dregătorĭ în ţările române, ba une-orĭ chiar domnĭ.

Ajunşĭ acì eĭ aduceaŭ cu dînşiĭ o dróie de fanarioţĭ pe care-ĭ

căpătuiaŭ. Cum însă se întîmplà că une-orĭ slujbele nu ajungeaŭ pentru toţĭ, atuncĭ restul de necăpătuiţĭ se vedeaŭ nevoiţĭ a intrà ca perceptorĭ saŭ dascălĭ în familiile boerilor noştri.

Ast-fel făcură eĭ cunoscută şi gustată limba francesă.

Acéstă nouĕ limbă fermecă pe strămoşiĭ noştri prin dulcéţa şi frumuseţea eĭ.

Limba românéscă a fost uitată din fericire numaĭ pentru cât-và timp.

Oficial domnià limba grécă; iar în salóne n'auḑiaĭ decât o împestriţare de francesă şi grécă.

Româniĭ bogaţĭ de pe vremea aceea, boeriĭ noştri, eraŭ nisce românĭ ce nu-şĭ cunosceaŭ frumuseţile limbeĭ.

Nicĭ în biserică măcar nu puteaĭ auḑì sfintele rugăciunĭ în limba patrieĭ.

Ce împestriţare de cuvinte! Ce împestriţare de îmbrăcăminte! Moda jumătate grécă, jumătate turcéscă, dădeà îmbrăcămintei boerilor şi jupâneselor o înfăţişare cu totul stranie.

Cât haz nu facem aḑĭ de portretul vre-unuĭ boier, din acele vremurĭ, care trebuià să-şĭ facă o cupea (trăsură închisă) în raport cu mărimea işliculuĭ.

Dar moda, pe vremea aceea nu hotărà numaĭ ce anume haĭne să pórte fie-care boier saŭ cucónă, după trépta ce o ocupă în societate, ci stăpânià şi vorbirea şi felul de-a se adresà boeriĭ unul altuia.

Numaĭ boeriĭ egalĭ în demnităţile ce ocupaŭ, aveaŭ dreptul de a se sărutà pe barbe, pe când boeriĭ de trépta a doua sărutaŭ mâna celor de trépta întâia, ĭar ceĭ de trépta a III-ia n'aveaŭ voe să se apropie decât de póla antereuluĭ maĭ marilor lor, pe care o sărutaŭ cu respect.

In societatea jupâneselor, pretenţiunile eraŭ şi maĭ marĭ. Nu maĭ găsiaĭ pe vremea aceea o mamă vrednică de admirarea vécurilor ca *mama luĭ Ştefan-cel-Mare,* nu maĭ găsiaĭ un suflet blând şi iubitor de ţară ca *dómna luĭ Négoe* şi nicĭ vre-o vitéză ca *fata de la Cozia.*

Sentimentul de naţionalism erà adormit în clasa bogată de pe atuncĭ şi n'aşteptà decât un vînt bine-făcĕtor care să-l redeştepte.

Un molatec orientalism învălise în nepasătoru-ĭ văl totul, afară de sate, căcĭ, dacă rĕmăsese cine-và care să păzéscă în sfinţenie limba, credinţa şi obiceiurile nóstre strămoşescĭ, acesta a fost locuitorul satelor, poporul de la ţară. Ţăranul, ţăranca nóstră de la ţară, deşi a trecut prin atâtea grele încercărĭ, n'a vorbit nicĭ turcesce, nicĭ grecesce, nicĭ franţuzesce. Numaĭ în micele şi întunecósele lor locuinţĭ maĭ auḑiaĭ dulcele graiŭ romànesc.

Numaĭ pe ţăran îl vedem neschimbat din adîncul cel maĭ îndepărtat al secolelor.

Cu aceleaşĭ plete lungĭ, cu aceeaşĭ cămaşă lungă—înflorită şi bătută cu fluturĭ, în vremile cele bune—cu cojocul de óie, ĭarna, iar vara încins cu latul brâŭ ce-ĭ modeléză trupul, cu opincĭ în picióre orĭ cu tălpile góle la nevoe, ţăranul român frământă pă-

mântul cu palmele luĭ nodoróse şi vĕrsând şiróie de sudorĭ îşĭ cântă iubita luĭ doină, une-orĭ maĭ jalnică, alte orĭ maĭ veselă, după cum şi viéţa luĭ e maĭ tulburată orĭ maĭ senină; iar ţăranca luĭ, cu florĭ în cosiţă când e fată mare, cu mahramă frumos prinsă în boldurĭ (ace cu gămălie) după ce s'a măritat, cu catrinţa împestriţată cu frumóse desemnurĭ, cu cămaşa înflorită, munceà alăturea de aĭ sĕĭ, când la câmp, rugând pe cel de sus să le dea ródă, când acasă, unde ţesĕnd harnic frumóse pânzeturĭ: în doue iţe, în ozóre, în dame, in cincĭ iţe, scorţurĭ şi picherĭ şi multe alte felurĭ de podóbe, şi cântând cu drag versurĭ păstrate în mijlocul lor din moşĭ şi strămoşĭ.

(va urma). **Laurenţia Gribincia.**

„Participarea Românieĭ la exposiţia din Paris 1900"

IV

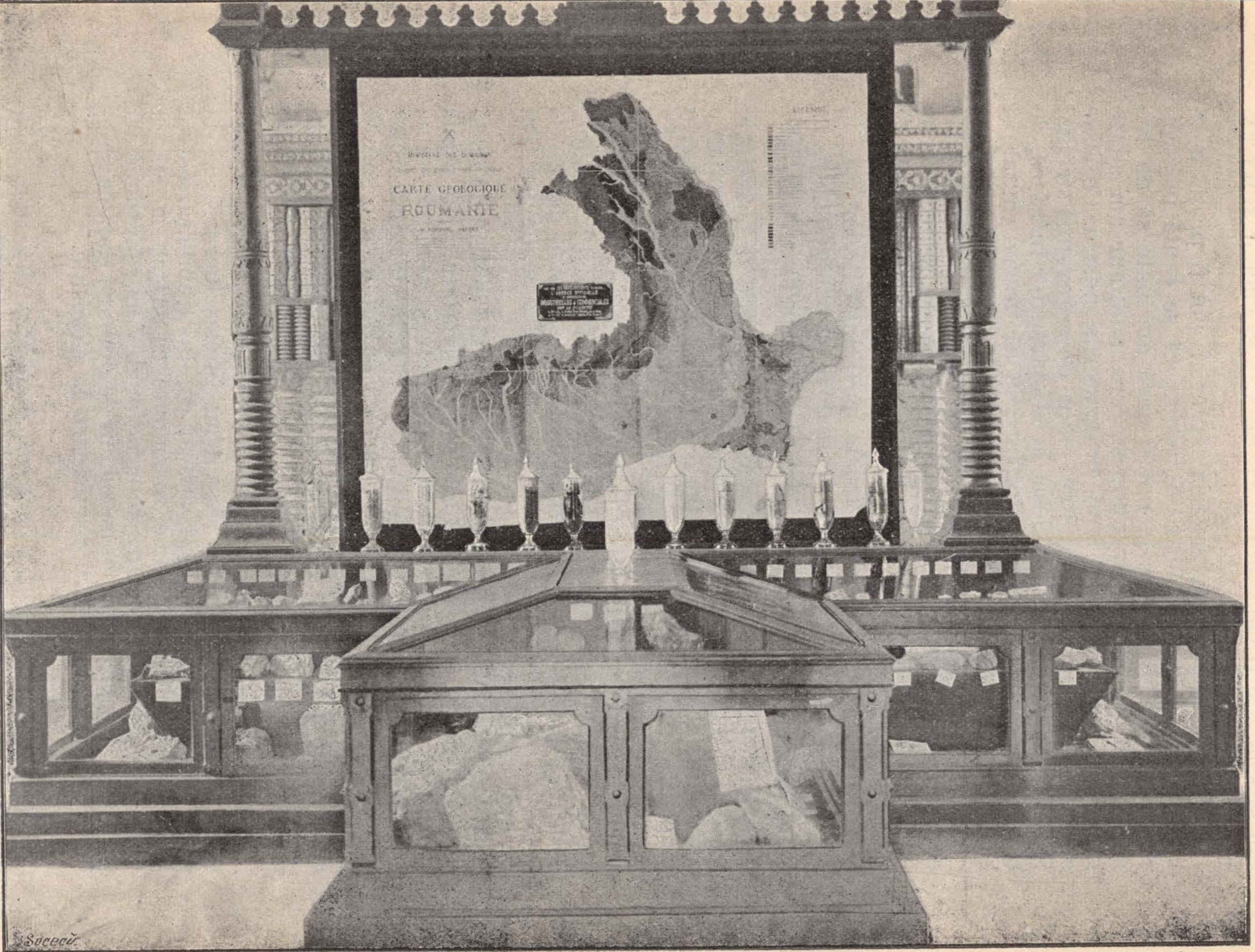
entru a sfîrşì darea de sémă ce am făcut despre raportul d-luĭ Ollănescu privitor la participarea Românieĭ la exposiţie, rĕmâne să vedem ce învĕţăminte putem trage dintr'însul.

La exposiţie şi-aŭ trimis produsele lor ţărĭ bogate şi bătrâne în civilisaţiune. Ele aŭ ajuns departe, ajutate şi de întinderea lor maĭ mare şi de împrejurărĭ istorice maĭ prielnice decât acelea carĭ aŭ trecut peste capul nostru. Dacă însă am rĕmas în urmă întru multe, să fie óre închis orĭ-ce loc în marele bâlciŭ internaţional? Negreşit că nu; loc este, şi cine póte muncì, pătrunde într'însul şi se aşédă bine. Totul este să sciĭ ce urmărescĭ.

Ce póte urmărì ţara nóstră? Să înlăture pe alte ţărĭ ma marĭ? Nimenĭ nu se póte gândì la acésta. Trebue însă sevedem că doue drumurĭ ne sînt indicate de însăşĭ firea luĭ crurilor: să nu maĭ aducem din streinătate obiecte carĭ să pot face la noĭ;—să vindem cât maĭ mult din produsele nóstre; adecă să dăm afară maĭ puţine parale şi să câştigăm maĭ multe. E aprópe de mintea omuluĭ că nu putem avé aşà repede industriĭ de acelea carĭ cer capitalurĭ marĭ şi deosebite condiţiunĭ carĭ ne lipsesc; însă suntem datorĭ să facem acele industriĭ carĭ se mulţumesc cu mijlócele de carĭ dispunem noĭ.

Aşà, de pildă, maşinĭ industriale marĭ şi complicate nu putem face; dar óre ar fi peste putinţă să se facă la noĭ plugurĭ, când se cer aşà de multe pe fie-care an?...

S'a încercat la noĭ fabricarea varuluĭ idraulic şi a cimentuluĭ şi s'a isbutit de minune; cu tóte acestea, introducem

Harta geologică și colecția de minerale și minereurĭ la Exposiția din Paris, 1900.

din strĕinătate o cantitate mare de var şi ciment şi nu exportăm decât fórte puţin.

Crescerea vitelor şi industria lăptărieĭ pot fi preţióse izvóre de bogăţie. Pe fie-care ḑi vedem că se caută in strĕinătate carnea vitelor de la noĭ şi dacă am puté să ne trimitem marfa în târgurile unde se cere, mult aur am aduce în ţară. N'am nevoie să laud brânzeturile nóstre. Ce bine ar stà în concurenţă cu atâtea soiurĭ de brânzeturĭ strĕine! Şi, dacă e greŭ să te gândescĭ la vînḑarea lor în afară, de ce n'am face ca în consumaţia internă să fie maĭ căutate şi să nu aruncăm peste graniţă atâtea parale?

Dar zarzavaturile? De ce nu le cultivăm noĭ singurĭ? De ce lăsăm ca strĕinii să vie în fie-care an, să muncéscă pe pămîntul nostru şi cu baniĭ strânşĭ din ce le plătim noĭ, să plece în ţara lor?

Am puté să vorbim şi de fructe, căcĭ, slavă Domnuluĭ, din vechĭ s'a pomenit la noĭ fructe gustóse şi frumóse. De ce nu ne ocupăm maĭ mult de ele, de ce aducem din strĕinătate?..

Şi lista e lungă. Noĭ nu avem însă de gând să le înşirăm pe tóte, ci numaĭ să dovedim cetitorilor noştri că participarea nóstră la exposiţie ne-a arătat că Dumneḑeŭ ne-a înzestrat bine ţara, numaĭ noĭ trebue să scim a ne folosì din tóte. Să nu ne închipuim că nu putem; căcĭ dovada s'a făcut cu puţinele încercărĭ aşà de bine isbutite. Un cusur avem noĭ şi iarăşĭ am avut prilej să-l vedem scos la ivélă prin notiţele istorice din raportul d-luĭ Ollănescu: nu stăruim de ajuns pe un drum; dacă ni se înfăţiséză greutăţĭ marĭ, ne pĭerdem curajul şi ne lăsăm.

Mergerea nóstră cu produsele industrieĭ la Paris, unde s'a adunat lume de pe lume din tóte părţile pămîntuluĭ, ne a pus în faţă cu isbânḑile dobândite de alte popóre în multe soĭurĭ de activitate, isbânḑĭ dobândite maĭ ales prin stăruinţă. Sunt némurĭ carĭ n'aŭ pămînt bun, carĭ aŭ să lupte cu o natură duşmană şi carĭ aŭ făcut adevĕrate minunĭ, numaĭ cu voinţă şi cu stăruinţă. Să nu pomenim întru acésta decât pe Olandezì carĭ putem ḑice că aŭ smuls din stăpânirea măriĭ pămîntul pe care-l cultivă.

Iată ce fel de învĕţăminte se pot scóte din cetirea raportuluĭ privitor la exposiţie. Aşà s'aŭ înţeles lucrurile şi de către bărbaţiĭ noştri politicĭ carĭ aŭ condus trebile ţăriĭ şi-aŭ hotărît să cheltuiască sume însemnate ca să putem stà cu demnitate la acest concurs internaţional. Vom reproduce acì cuvintele din circulara ministeruluĭ de domeniĭ dată ca să anunţe pregătirile pentru participare la exposiţie.

«Guvernul ţăriĭ a primit invitarea Republiceĭ francese, de a luà parte la Exposiţia ce organiséză la Paris pentru anul 1900. Acea exposiţie va fi un inventar documentat de tot ce aŭ produs

Metalurgia română la exposiția din Paris 1900.

maĭ însemnat, artele, sciința și activitatea economică din întréga lume în acest secol...

«Pe lângă că este o cestiune de cuviință internațională de a rĕspunde la chemarea uneĭ țărĭ amice, interese politice și economice de *întâiul ordin* nc impuneaŭ datoria de a participà la acéstă exposițiune.

«In adevĕr, puterea unuĭ Stat nu stă numaĭ în virtutea militară a cetățenilor sĕĭ, ci și în puterea lor de muncă, în forțele lor economice. Este vorba să dovedim că și pe acest tărîm am făcut progrese însemnate de când am rĕmas stăpânĭ pe politica nóstră comercială și economică. E decĭ de *datoria* tuturor Românilor să ne dea concursul lor patriotic, pentru ca, și în acéstă ocasiune, să mărim vaḑa Românieĭ și să întindem bunul eĭ renume.

«Pe lângă aceste considerațiunĭ de ordine morală, sunt și alte puncte de vedere, de carĭ trebue să ne conducem în organisarea exposițieĭ nóstre.

«Vom expune după o metodă clară, tóte produscle pe carĭ le exportăm și pe acelea ce am puté exportà, pentru ca să putem nu numaĭ păstrà debușeurile nóstre de astăḑĭ, ci să ne deschidem și altele nouĕ.

«Vom trimite materiile nóstre prime, cu tóte explicațiile necesare pentru *a atrage capitalurĭ strĕine în țară* în marele folos și al lor și al nostru. Fără să avem pretenția de a concurà cu țările înaintate în industrie, vom expune și produsele fabricelor nóstre însoțite de datele necesare, spre a arătà progresul repede ce am făcut și în acéstă privire de la promulgarea legiĭ pentru încurajarea industrieĭ. In înțelegere cu Ministerul Instrucțiuniĭ publice, se va organisà partea aceea a exposițieĭ nóstre, care va avé de scop să arate simțul artistic al poporuluĭ român, să facă cunoscut artele nóstre și maĭ ales să dovedéscă că cu organisarea ce ne-am dat, am intrat pe calea uneĭ marĭ desvoltărĭ culturale»!

Simțul artistic al poporuluĭ—de care vorbesce circulara—s'a dovedit la exposiție și prin edificiile ridicate acolo—ridicate după studiul vechilor monumente naționale—și prin obiecte de artă, cum eraŭ acele frumóse țesăturĭ și broderiĭ naționale, carĭ aŭ uĭmit pe cunoscĕtorĭ.

Să dea Domnul ca învĕțămintele ce ne procură participarea nóstră la exposiție să folosécă în realitate pentru viitorul poporuluĭ român!

Radu.

Pentru aurarĭ, argintarĭ, mecanicĭ. O composițiune metalică fórte frumósă și care sémĕnă fórte mult cu aurul, se produce, dacă se topesc 16 părțĭ de aramă, 1 parte zink și 7 părțĭ platină. Arama și platina se acoperă maĭ întâiŭ cu borax, după aceea cu cărbune de lemn pulverisat, apoĭ se topesc și în fine se adaugă zinkul. Composițiunea care resultă se póte lucrà cu cea maĭ mare ușurință și se póte formà din ea sîrmele cele maĭ fine; nu capĕtă nicĭ o dată o colóre albastră.

Bunul econom.

Cultura legumelor și a pomilor fructiferĭ.

Grădina de legume.

Infiinţarea eĭ. Când cine-và voesce a înfiinţà o grădină de legume, maĭ întâiŭ de tóte trebue să alégă locul cel maĭ potrivit, care nu póte fi alt-unde-và decât în apropiere de casa orĭ de ferma nóstră. Acest loc trebue să fie curat, şes, sà aĭbă o exposiţiune spre rĕsărit orĭ miaḑă-ḑi, şi pe cât se póte maĭ mult ferit de vînturĭ recĭ, carĭ ar puté vătămà crescerea plantelor. La noĭ, vêntul care bate maĭ des şi maĭ rece, e vêntul numit Crivĕţ.

Dacă locul ales nu póte fi alt-fel ferit de vênturĭ recĭ, facem perdele de arborĭ în partea unde se simte nevoe

Intâmplător, dacă pămîntul ales pentru grădină, ar avé o mică înclinaţiune, e nu se póte maĭ bine, căcĭ acésta ar înlesnì mult udarea grădineĭ, fie că am avé în apropiere o apă curgĕtóre, fie că în locul cel maĭ nemerit am face un puţ. Dar, dacă pămîntul ar avé o înclinare maĭ mare, în acest cas nu póte fi bun pentru grădină de legumĭ, de óre-ce apa s'ar scurge prea repede, iar în cursul eĭ va târì cu sine pămîntul de pe rĕzóre şi tot odată va smulge plantele din rĕdăcinĭ. Un asemenea loc se reservă pentru grădină de pomĭ.

Pămîntul cel maĭ bun pentru grădina de legume, e cel bogat (gras) şi uşor de lucrat.

La nevoe, o grădină de legume se póte face pe orĭ-ce fel de pămînt, orĭ-care ar fi exposiţiunea luĭ, dar, bine înţeles, în acest cas trebuesc îndreptate, — pe cât se póte, — relele de care suferă.

Odată locul ales, se închide cu gard, fie de nuele, fie de scândurĭ, parĭ etc., orĭ cu gard viŭ care e *cel maĭ de recomandat, fiind maĭ economic şi maĭ traĭnic.*

Gardul viŭ. Pentru a prăşì un gard viŭ, întrebuinţăm copăceĭ ca: lemnul câĭnesc, păducelul, porumbeluĭ saŭ porumbarul, glĕdiţa, carpinul, arţarul, salcâmul, etc. Dintre aceştĭ arborĭ, ceĭ maĭ bunĭ sunt *glĕdiţa şi păducelul,* de óre-ce, pe lângă că ne dă un gard frumos, e şi traĭnic în acelaş timp. Totuşĭ, alegerea copăceilor pentru gardurĭ viĭ, depinde în multe casurĭ şi de felul copăceilor ce putem găsì prin apropiere. Aşà, de pildă, dacă avem la îndemână păducel ne servim de el, iar de nu se găsesce ne vom servì de aceĭ copăceĭ ce se pot găsì.

E mult maĭ bine însă, ca aceştĭ arbuştĭ să-ĭ căpătăm prin sĕmînţă, căcĭ numaĭ aşà vom puté croì un gard uniform şi sănătos. In acest cas, de vrem să facem un gard de glĕdiţă, adunăm seminţele pe la sfîrşitul ierneĭ, când de regulă sunt bine cópte. Pe la începutul luĭ Martie, după ce săpăm şi pregătim bine pămîntul dintr'un loc anume ales, numit pepi-

nieră, semĕnăm sĕmînţa în rîndurĭ depărtate 15 — 20 cm. unele de altele, iar ca adîncime 3 — 4 cm. După ce acoperim seminţele, udăm suprafaţa semĕnată, lucru ce trebue să facem cât de des, maĭ ales dacă timpul e secetos, pentru a înlesnì încolţirea maĭ repede a seminţelor. Plantele după ce aŭ rĕsărit, se plivesc dacă aŭ printr'însele buruenĭ, iar ce-và maĭ târḑiŭ le prăşim, când trebue să avem grijă de a nu li se tăià rĕdăcinile. Prăşirea se face de câte orĭ va fi trebuinţă.

In pepinieră, — adecă în locul unde s'a făcut semĕnătura,— pueţiĭ se lasă să créscă până ce ajung a fi bunĭ de plantat. Ajunşĭ până acì în crescere, începem a ne pregătì pentru plantarea lor la locul hotărît.

Plantarea. Acéstă lucrare se póte face orĭ tómna, orĭ primăvara. Dacă primăvara are semne a fi secetósă, e mult maĭ nimerit ca plantarea să se amâie pentru tómna viitóre.

Când plantarea se face tómna, avem grijă ca maĭ nainte cu o lună de ḑile, să desfundăm bine pămîntul în care se vor plantà pueţiĭ, săpându-se până la o adîncime de cel puţin 60 — 70 cm., pe o lăţime de $0,^{m}80$—$1^{m}00$. Scopul pentru care pămîntul se desfundă cu atâta timp înainte de plantare, este de a face ca agenţiĭ atmosfericĭ să pótă lucrà asupra luĭ; e bine dar ca desfundatul să-l facem şi maĭ nainte de o lună, cum am arătat maĭ sus.

Dacă plantarea se face primăvara, desfundatul se execută de cu tómna, aşà că iarna, prin îngheţurĭ şi desgheţurĭ, pămîntul se *mărunţiază* şi se *drege.*

Orĭ-care ar fi timpul când voim să plantăm, maĭ nainte cu câte-và ḑile de a începe plantarea, deschidem prin mijlocul loculuĭ desfundat, un şanţ adînc şi larg de 40—50 cm., în care vom aşeḑà pueţiĭ la distanţa de 10 — 15 cm. fir de fir. La aşeḑarea pueţilor în şanţ, să fim cu băgare de sémă ca rădĕcinile să fie bine resfirate, iar aceĭ din pueţĭ carĭ ar avé rădĕcinile rupte, să se înlăture ca uniĭ de carĭ nu putem fi sigurĭ de prinderea lor. Trebue dar să avem mare grijă şi la scóterea pueţilor din pepinieră, căutând a-ĭ scóte pe cât se póte cu rădĕcinile întregĭ. Treptat cu aşeḑarea pueţilor în şanţ, acoperim rădĕcinile cu pămînt mărut din cel săpat, căutând ca peste rădĕcinĭ (adecă la fundul şanţuluĭ) — să punem pămînt din acel săpat de la suprafaţa şanţuluĭ, iar restul şanţuluĭ se umple cu pămînt săpat de la fund.— (Pentru înlesnirea acesteĭ lucrărĭ, când se sapă şanţul, se pune pămîntul săpat de la suprafaţă, în partea dréptă, iar restul, în partea stângă. Pe mĕsură ce acoperim rădĕcinile, îndesăm pămîntul cu piciorul pe lângă rădĕcinĭ, urmând ast-fel până terminăm întréga lucrare. După plantare, dacă s'a făcut primăvara, scurtăm trunchiurile plantelor la 15 — 20 cm. înălţime de la suprafaţa pămîntuluĭ, în scop de a face ca lăstariĭ să dea maĭ des şi să créscă maĭ repede. Dacă

plantarea s'a făcut tómna, retezarea pueţilor se face în primăvară.

Timp de 3–4 anĭ după plantare, adecă până ce pueţiĭ capĕtă înălţimea dorită, e nevoie a da anumite îngrijirĭ gardulul, aşà de exemplu, în anul întâiŭ căutăm a înlocuì aceĭ pueţĭ carĭ nu s'aŭ prins, de aceea în pepinieră trebue să avem opriţĭ un numĕr óre-care de pueţĭ în acest scop. Smulgem apoĭ buruenile şi desbatem pămîntul pe lângă pueţĭ, iar când e nevoe de apă, îĭ udăm. In al doilea an, pe lângă aceste lucrărĭ, curăţim cu un anume fórfece, tóte ramurile, lăsând numaĭ una orĭ două în partea de jos a trunchiuluĭ, dintre cele maĭ desvoltate, în scopul de a fi împletite maĭ târḑiŭ, adecă în al treilea an. Pentru a împletì mlădiţele cu maĭ multă uşurinţă, înfigem pariĭ în pămînt din distanţă în distanţă şi de-a lungul plantaţieĭ, iar în înălţimea parilor se légă douĕ rîndurĭ de sîrmă, saŭ în lipsă, nuele, după care apoĭ începem împletirea mlădiţelor, lucrare ce se face de douĭ ómenĭ, adecă unul încrucişéză ramurile, iar un altul ce vine pe urmă, légă ramurile de nuele orĭ de sîrmă, însă ce-và maĭ sus de locul unde ele sunt încrucişate. In al patrulea an, urmăm cu împletirea pe un al treilea rînd de nuele, şi dacă în acest an gardul a ajuns la înălţimea voită, vîrfurile mlădiţelor se aplécă orizontal (d'alungul garduluĭ) şi apoĭ se împletesc. In aniĭ următorĭ, ca lucrare de întreţinere maĭ principală, este tunderea garduluĭ.

După cum se vede, un gard viŭ cere cam mult timp până să-l avem pe deplin format, de aceea locul ales pentru grădină se póte împrejmuì de-o-cam-dată cu gard de nuele, scândurĭ, etc., iar pe lângă el (în partea din năuntrul grădineĭ) nu ne împiedică nimic de a face lucrările arătate maĭ sus pentru înfiinţarea unuĭ gard viŭ, aşà că până ce gardul viŭ se forméză, grădina are dejà împrejmuire, iar tocmaĭ la timp, adecă atuncĭ când gardul de nuele a ajuns a se strică, gardul viŭ îĭ iea locul.

(Va urma). **Ión E. Mihăescu.**

Păstrarea făineĭ. Făina de secară nu e bine să se păstreze prea mult, căcĭ dejà la 4 săptămânĭ după măcinat îșĭ pierde bunătatea. Cu cât se face maĭ curînd pâne după ce a fost măcinată, cu atât maĭ bine. Cu cât se păstréză maĭ mult, cu atât pierde maĭ mult din miros și devine maĭ aspră.

Făina de grâŭ se ține maĭ mult, în deosebĭ soiurile maĭ fine pot fi păstrate cu lunile, fără ca să piardă din bunătate.

De la Academia Română.

Duminică, 7 Aprilie, la orele 2 după amiaḑă, Academia Română a ţinut şedinţă publică, la care a asistat un numeros public.

Şedinţa a fost presidată de d-l *A. Saligny*, asistat de d-l *Dim. Sturdza*, secretar general.

D-l *I. Kalinderu* cetesce comunicarea d-sale despre *Diferite obiceiurĭ ale societăţiĭ romane.* Epoca pe care a ales-o este acea descrisă de Pliniu-cel-tînĕr, în mod magistral.

Societatea romană se împărţiă în douĕ clase distincte, în patricienĭ şi plebeĭ. In studiul d-sale, d-l Kalinderu se ocupă numaĭ de patricienĭ.

După ce arată *eticheta* ce domniă la curţile împĕraţilor romanĭ, conferenţiarul trece la descrierea *meseĭ* la Romanĭ. Sunt cunoscute fastul şi bogăţia meselor celebre date de împĕraţiĭ romanĭ. Ceea-ce le caracteriséză este ostentaţiunea şi vanitatea care presidă la organisarea lor, precum şi lipsa de variaţiune în mâncărĭ.

D-l Kalinderu trece apoĭ la *conversaţiunea* romană. Afară de timpul meseĭ, Romaniĭ maĭ stăteaŭ de vorbă în jurul templelor şi în librăriĭ. *Porta Capena* este cunoscută ca loc de întâlnire şi de convorbire al cetăţenilor. Spionagiul se practica pe o scară întinsă la Romanĭ şi *delatoriĭ* câştigaŭ averĭ imense.

In ceea-ce privesce publicitatea, ḑiarele, la Roma nu se publicaŭ decât *Acta diurna*, care nu erà decât un buletin al afacerilor Curţiĭ, şi al faptelor de administraţiune.

Decadenţa imperiuluĭ roman a fost pricinuită de tiranie. Creştinismul, ca o binefacere divină, prin curăţenia sa morală, a schimbat acéstă stare de lucrurĭ. *(Aplause).*

Şedinţa se suspendă pentru câte-và minute. La redeschidere,

D-l *Dim. Sturdza*, secretar general, dă cetire u-

neĭ importante comunicărĭ asupra ḑileĭ de 7 *Aprilie*, îndoita sĕrbătóre naţională a nascerii M. S. Regeluĭ Carol şi a proclamăriĭ Sale de Domnitor.

D-sa reamintesce împrejurările politice în carĭ s'a făcut alegerea Regeluĭ Carol ca Domnitor, şi rolul cel mare pe care l-a jucat, în acele evenimente bărbaţiĭ din marea nóstră generaţiune.

D-sa recitesce apoĭ cuvintele rostite de Principele Carol la 8 Maiŭ 1866, în momentul când a pus piciorul pe pămîntul ţăriĭ care L'a ales; aceste cuvinte trebuesc cetite în fie-care an, căcĭ ele sunt programul gloriósei domniĭ, plină de fapte măreţe al iubituluĭ nostru Rege *(aplause)*.

Sfîrşind d-l *Dim. Sturdza* dăruesce Academieĭ, cu acest prilej, douĕ documente de cea maĭ mare importanţă: douĕ *tabele romane* din timpul împĕratuluĭ Traian. Aceste tabele se dădeaŭ soldaţilor romanĭ când eraŭ liberaţĭ din armată. Ele aŭ fost achiziţionate de d-l Sturdza de la principele Dim. Ghica.

La orele 4 jumătate şedinţa s'a ridicat.

Dăm în resumat cele cetite de D-l I. Kalinderu:

La Romanĭ, usurile şi moravurile împărţiaŭ lumea în douĕ clase:

1) Aceea a bogaţilor saŭ aristocraţilor — voiŭ arătă maĭ departe ce se înţelege sub acest nume generic — şi

2) Aceea a sĕracilor saŭ a plebeĭ.

Acésta din urmă nu intră în cadrul modest ce ne-am ales, şi o lăsăm cu totul în afară de acest studiŭ, al căruĭ singur subiect e lumea aristocratică, adecă elita, capul societăţeĭ romane, pe când partea cea-laltă nu represintă decât membrele eĭ, prin esenţă obscure, orĭ-cât a fost de altminterĭ şi fără îndoială, de preţios rolul lor în mersul Statuluĭ, devotamentul lor la bună-starea obştéscă, patriotismul şi virtuţiile lor, în sfîrşit numerósele lor merite.

Intrăm să vorbim exclusiv, cum am ḑis maĭ sus: lumea mare saŭ societatea înaltă.

Ce se înţelege prin cuvîntul acesta în societatea modernă? Să înţelege existenţa, principiile, usurile, obiceiurile ce urméză unele persóne din clasa înaltă, cerinţele sociale cărora acestea privesc ca o plăcere şi o datorie să se supuie, costumul exterior ce îmbracă, cu un cuvînt, *codul persónelor cum se cade*, de care îşi fac o cinste să asculte cu sfinţenie.

Lumea acésta se alcătuesce din aristocraţiile ce formézā

bogăţia, talentul, renumele, sciinţa, vaḑa, cu un cuvînt orĭ-ce nobleţă, fie de origină, fie dobândită.

Acéstă societate, care se deosebesce aşà de tare de desmoşteniţiĭ pe carĭ nimic nu-ĭ semnaléză atenţiuniĭ semenilor lor, are obiceiul de a se întrunì aprópe exclusiv, în serile de iarnă, în puţine salóne distinse, maĭ ales din capitalele europene. Acolo ea îşĭ ţine adunările sub preşedinţia stăpânuluĭ caseĭ. Câte odată sceptrul e chiar în mânile uneĭ femeĭ, şi Dumneḑeŭ scie cu cât farmec e aplicată blânda autoritate, preşedenţia fină şi prea competentă, când cade în mânile uneĭ muze ca dómna Récamier, de exemplu, saŭ alte persóne celebre.

Acolo auḑì bărbaţĭ cu renume şi cu experienţă tratând în înţelepte discuţiunĭ de sciinţă, de literatură, de filosofie, de politică, de religiune, cu un cuvînt de tóte materiile şi problemele carĭ ocupă şi captivă la un moment dat inteligenţele.

Să ne scoborîm acum de la începutul secoluluĭ XX-lea şi să constatăm ce înţelegeaŭ Romaniĭ prin *lume* saŭ *societate*. Ce schimbare nespusă, ce prefacere neînţelésă între aceste societăţĭ, schimbărĭ, produse prin puterea timpuluĭ, prin curgerea anilor!

Să vorbim maĭ întâiŭ de douĕ lucrurĭ însemnate în schimbarea acésta, caracterisată prin deosebirea împrejurărilor şi urelor la carĭ se ţin în ḑilele nóstre adunările aceleĭ elite. Ele se ţin séra numaĭ la lumină, şi femeile nu numaĭ că

Cornelia.

sunt primite, ci sunt şi invitate şi chiar onórea preşidenţieĭ cade adesea, cum ḑiceam maĭ sus, uneia din ele, stăpâna caseĭ. Să recunóscem totuşĭ, fără a exagerà însemnătatea şi frequenţa aceleĭ revoluţiunĭ interióre că, încă pe timpul luĭ

Scipione Emilian, în anul 146 înainte de Christos, femeile începeaŭ să iasă din sechestarea lor, luând parte la ospăţurĭ, unde sunt invitate ca şi soţiĭ lor. Corneliu Nepos scrie că nimenĭ nu se miră de a vedé un Roman ducêndu-se cu soţia sa la amicul care i-a poftit la masă. Ele însemnéză ce-và în societate, unde îşĭ fac şi renume, dovadă Cornelia, mama Grachilor, dovadă Claudia care fu amanta luĭ Catul, care a cântat-o sub numele de Lesbia. Iată ce aveam de ḑis despre acea emancipaţiune parţială a femeeĭ, care n'a avut alt defect decât că a fost limitată cu prea multă stricteţă.

Pentru cunóscerea lumeĭ înalte din prima epocă a imperiuluĭ roman avem o călăuză fórte bună, pe Pliniu cel-tînăr. Corespondenţa acestuia, care ne-a fost transmisă din fericire, e o adevĕrată comóră, nu numaĭ pentru cunóscerea administraţiuneĭ romane din epoca luĭ Traian, a stăriĭ provinciilor, a vieţiĭ municipale în tot imperiul roman, dar şi pentru studiul societăţiĭ romane la începutul seculuĭ II-lea după Christos. Noĭ acì ne vom ocupà de ultima parte, ba încă vom atinge câte-va cestiunĭ privitóre la audienţele imperiale şi la ospeţe. Altă dată vom tratà chestiunile importante ce ne sugeră o operă aşà de preţiósă ca panegiricul şi ca scrisorile Tînĕruluĭ Pliniu, bunul amic al luĭ Traian.

Pliniu cel tînĕr a fost guvernator al Bithinieĭ, avea avere, erà în relaţiune cu senatorĭ şi cu consulĭ, erà privit de Traian ca un amic, erà intim cu stoicul Thraseas, prieten cu Siliu Italicu, cu Martial şi cu toţĭ literaţiĭ din vremea sa. Erà conciliant şi dispus la optimism; deşì prieten cu Tacit şi în relaţiunĭ dese cu dînsul, nu are nimic din asprimea şi din indignarea ce se găsesc la fie-care rînd scris de cel maĭ sever istoric. Scrisorile luĭ Pliniu nu sunt scrise în voia momentuluĭ, se vede că destinà viitorimiĭ grijă şi de stil şi de fond. Un om în situaţiunea luĭ şi cu firea cumpănită ce ne arată, e un martor nepreţuit pentru traiul claseĭ înalte.

Se scie ce imperiŭ moral şi fórte real are maĭ ales Curtea unuĭ Suveran asupra publiculuĭ. Curtea prin simplul eĭ exemplu îşĭ impune tuturor tirania socială fără a găsì împotrivire.

Urmând o regulă veche în societatea romană, membriĭ saŭ vizitatoriĭ curţeĭ eraŭ împărţiţĭ în treĭ clase, sub titlul de *prima*, a *doua*, a *treia* admisiune. Primele douĕ coprindeaŭ pe senatorĭ, pe consulĭ, pe rudele familieĭ imperiale, pe ómeniĭ bine vĕḑuţĭ de stăpân, cum a fost Lucan de exemplu cât ţinù scurta luĭ favóre; aceştia avéŭ mare trecere pe lângă Suveran, şi din el se alcătuia alaiul sĕŭ de călĕtoriĭ. De aceea se numeaŭ însoţitoriĭ, *comites*, Suveranuluĭ.

In panegericul luĭ Traian, capitolul XXIII, Pliniu tînĕrul, arată ce nuanţe urmà Traian când primea senatorĭ, cavalerĭ şi alţĭ supuşĭ: «A fost o plăcere pentru tótă lumea când a «vĕḑut că primescĭ senatul cu o sărutare precum dăduse-şĭ «senatorilor, şi când te-aĭ despărţit de eĭ; o plăcere de a

«vedea pe urmă cum cinsteaĭ pe ceĭ carĭ sunt podóba ran-
«guluĭ equestru, făcêndu-le onórea de a-ĭ chemà pe nume,
«fără să aĭ nevoe de nimenĭ ca să-ţĭ ajute memoria; o plă-
«cere asemenea de a vedea cum salutaĭ aprópe tu cel din-
«tâiŭ pe clienţiĭ tĕĭ şi cum adăogaĭ câte un semn de fami-
«liaritate».

Traian.

In clasa a treia, de o tréptă mult maĭ mică, figuraŭ artiştiĭ, savanţiĭ, poeţiĭ: câte odată bufonĭ de meserie isbuteaŭ a fi admişĭ în ea. Uniĭ din eĭ avură norocul de a se ridicà destul de sus. Ast-fel fu, sub Traian, Dione din Prusa, sub Neron, Vatiniu şi sub Marcu Aureliu, Fronton. Vatiniu, de meseria luĭ ciubotar, îşĭ dobândì favórea graţie lungimeĭ nasuluĭ sĕŭ, după care Neron avù fantasia să-şĭ comande un vas. Tacit l'a numit una din monstruosităţile curţeĭ luĭ Neron. Amiciĭ de trépta acésta locuiaŭ adesea la palat, unde eraŭ serviţĭ de slugile Suveranuluĭ. Dar cât era de nesuferită robia la care eraŭ supuşĭ!

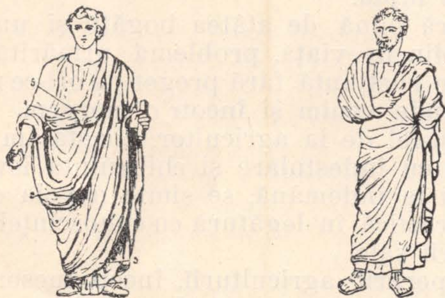
Uniĭ curtenĭ francezĭ îşĭ făceaŭ o datorie de a fi faţă la mica şi la marea primire de diminéţă (levers) a luĭ Ludovic XIV.

Sub împěraţĭ se practica salutarea de diminéţă, care era o sarcină aprópe analógă. Ceremonia începea des de diminéţă. Ea ajunse o datorie strictă pentru unele persóne. La serběrĭ solemne, Senatul se ducea în corpore. La porţile palatuluĭ, pretorieniĭ ţineaŭ pază; eĭ căutaŭ cu rigóre pe orĭcine cerea audienţă, maĭ ales sub Claudiu, a căruĭ frică erà proverbială. Sub Domiţian vizitatoriĭ eraŭ supuşĭ la miĭ de umilinţe, cu ocasiunea acelor primirĭ.

Istoriciĭ, micĭ şi marĭ, Tacit şi Pliniu tîněrul, Suetoniu şi scriitoriĭ Istorieĭ Auguste, aŭ descris adesea felul şi rostul primirilor oficiale. Pliniu cel tîněr arată cu vioiciune deosebirea dintre tiranicul Domiţian şi blândul Traian în capitolul 48 al panegiriculuĭ mareluĭ reorganizator al imperiuluĭ.

«La cel dintêiŭ intraĭ cu témă şi cu sfială, ca şi când ţĭ-ar «fi fost viaţa în joc; după salutaţiunĭ căutà fie-care să fugă «şi palatul rěmânea pustiŭ. Spaima şi ameninţările pluteaŭ «d'asupra porţeĭ marĭ; ceĭ primiţĭ nu simţeaŭ maĭ puţină «frică de cât ceĭ excluşĭ. Impěratul însu-şĭ avé o înfăţişare «spăimântătóre, nu cutezaĭ nicĭ să te apropiĭ, nicĭ să-ĭ vor«bescĭ. Traian din contra, primé pe toţĭ cu bunătate, aşteptà «pe visitatorĭ, petrecea cu eĭ o mare parte a timpuluĭ sěŭ, «deşi avé aşà de puţin timp liber. Te înfăţişa-ĭ fără témă, «cu fruntea senină, şi când îţĭ convenea. Dacă se întâmplà «să fiĭ oprit din vre-o causă urgentă în ḑiua de primire a «Impěratuluĭ, eraĭ scutit de nevoia de a aduce scuze».

Pentru primirile acestea haina impusă era *toga*, şi pentru împěrat şi pentru vizitatorĭ.

Toge purtate în diferite felurĭ.

Prescripţiunea acésta nu-şĭ are începutul de la epoca imperială, căcĭ tot-deauna se considerase că gravitatea romană cere ca clientul, când vine a-şĭ face datoria, ḑilnică, de a salutà pe patronul sěŭ, să fie îmbrăcat cu haina caracteristică a cetăţénuluĭ, cu *toga*. Patronul rěsplătea dovada de respect

a clienţilor împărţindu-le *sportula*, adecă mâncare. Mulţĭ săracĭ n'aveaŭ alt mijloc de existenţă de cât obicĭnuita sportulă.

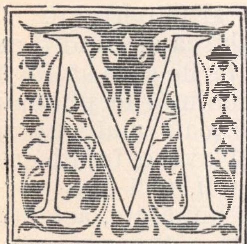
Patronul se arătă şi el de regulă cu haina solemnă.

Nerone cuteză odată să priméscă Senatul, îmbrăcat cu o tunică largă, îmbrăcăminte nepotrivită ; acest lucru fù privit ca un mare scandal. Tot acest împĕrat primea pe amiciĭ din trépta întêia cu o sĕrutare. Caligula cerea însă să i se sĕrute piciórele. Elagabal cerea să fie adorat ca regiĭ Persieĭ. Năsdrăvăniile acestea încetară şi în locul lor se practică de obiceiŭ îmbrăţişarea.

(Va urma).

Invĕţămîntul manual în şcólele nóstre.

enirea şcóleĭ se reînoiesce şi se desvoltă, nu numaĭ în corespondenţă cu idealele înalte culturale, ci adesea ţinênd sémă şi de împrejurările în carĭ se află poporul căruia îĭ aparţine şi problemele practice ce are el de realisat.

Astădĭ maĭ ales când, cu cât intrăm maĭ mult în noul secol, lăsând să créscă tot maĭ désă iarba vecĭnicieĭ asupra celuĭ trecut, condiţiunile de traiŭ devenind tot maĭ grele şi cu acésta lupta pentru existenţă tot maĭ înverşunată, când rĕsbóiele dintre popóre încep să se schimbe pe terenul economic, fie-care naţiune conscientă de sine şi stăpână pe existenţa eĭ, caută să-şĭ pregătéscă tinerele generaţiunĭ din ce în ce maĭ bine pentru atarĭ felurì de luptă.

Avênd o ţară plină de atâtea bogăţiĭ şi un popor tînĕr, inteligent şi plin de viaţă, problema urmărită de cele-lalte naţiunĭ, trebue susţinută fără preget de orĭ-ce român, care-şĭ dă séma de unde venim şi încotr'o mergem.

Incepênd ast-fel de la agricultor, constatăm că pentru ca să pótă folosì cu îndestulare şi chibzuinţă isvórele de bogăţie ce-ĭ staŭ la îndemână, se simte nevoia ca să i se dea o pregătire practică în legătură cu cunoscinţele teoretice necesare chemăriĭ sale.

Graţie prosperăriĭ agriculturiĭ, încep meseriele şi industriele să se desvolte cu temeiŭ. La noĭ în special, pentru a puté face faţă concurenţeĭ străine, se cere maĭ mult decât orĭ unde ca celor carĭ profeséză aceste chiemărĭ, să li se înlesnéscă din timp, pregătirea practică necesară.

Intru cât obiectele procurate de agricultor şi cele prelucrate de meseriaşĭ şi industriaşĭ, sunt vîndute de comercianţĭ, aceştia la rîndul lor trebue să-şĭ dea séma de felul materialuluĭ, modul de lucru şi valórea munceĭ, cerinţe, pentru carĭ,

dacă li se înlesnesce din timp o pregătire óre-care, folosul se resfrânge şi asupra producĕtoruluĭ şi consumatorilor. Aceştia la rîndul lor vor conlucrà la înflorirea celor-lalte chiemărĭ, dacă vor scì să preţuiască în cunoscinţă de causă produsele ce voiesc să cumpere.

Tóte acestea s'ar realisà, dacă s'ar ţiné samă să se dea încă din copilărie acestor ómenĭ, o pregătire cât maĭ armonică şi maĭ proprie pentru viéţă; cu alte cuvinte, trăinicia şi îndestularea diferitelor chiemărĭ ale vieţeĭ atârnă de la felul cum şcóla va scì să îndrumeze tinerele generaţiunĭ, ast-fel că pe nesimţite să păşéscă din clasă, la viéţa practică.

Faţă cu tóte acestea, prin stăruinţa neobosită a marilor eĭ conducĕtorĭ, reformele aduse în timpurile din urmă şcóleĭ nóstre, caută ca ea să nu maĭ sacrifice presentul trecutuluĭ, încărcând memoria elevuluĭ cu întregul istoric al clasicismuluĭ şi ast-fel înstrăinându-l tot maĭ mult de timpul şi lumea în care trăesce; ci să-ĭ înlesnéscă din studiul trecutuluĭ atâta cât îĭ trebuie ca să-şĭ pótă da séma de present, de ce se petrece în jurul şi interiorul sĕŭ, împuternicindu-l astfel pentru viitor.

Urmărind acest scop, s'a constatat că tóte cunoscinţele menţionate, copilul nu şi le póte adunà de-a gata din cărţĭ, fără observare şi conlucrare directă la dobândirea lor. Faţă cu aceste marĭ condiţiunĭ, şcóla caută ca odată cu dobândirea cunoscinţelor, să pună pe elev să le şi aplice.

Printre mijlócele maĭ însemnate, prin carĭ şcóla nóstră primară în primul loc, va puté conlucrà maĭ cu succes la resolvirea problemeĭ neamuluĭ nostru e şi învĕţămîntul manual, cestiune nu tocmaĭ nouă la noĭ, ba încă destul de împămîntenită prin şcólele multora din popórele maĭ înaintate în cultură, carĭ după ce aŭ combătut-o şi discutat-o la început, s'aŭ convins în cele din urmă de marea eĭ influenţă bine-făcĕtóre asupra elevilor, şi astăḑĭ fac cele maĭ marĭ sacrificiĭ pentru susţinerea şi prosperarea eĭ pe adevĕrata cale.

Basaţĭ pe natura copiluluĭ, conducĕtoriĭ şcóleĭ aŭ căutat prin învĕţămîntul manual să împace activitatea sufletéscă şi corporală a acestuia, înlesnind schimbul între ele şi cu acésta gustul de muncă şi sănătatea. Cu alte cuvinte, scopul acesteĭ ocupaţiunĭ şcolare e să desvolte interesul şi spontaneitatea elevuluĭ, forţa musculară a acestuia, să-ĭ cultive spiritul de observare, gustul şi simţul frumosuluĭ şi al exactităţiĭ, adecă, să facă din elevĭ nisce ómenĭ cu cunoscinţĭ solide, practicĭ şi îndemânatecĭ.

Nu e vorba de învĕţarea uneĭ meseriĭ; ci de pregătirea elevuluĭ pentru tóte căile bune ale vieţiĭ, ast-fel că orĭ pe carĭ ar apucà, să aĭbă óre-carĭ îndrumărĭ pregătitóre însoţite de cunoscinţe temeĭnice.

La învĕţămîntul teoretic pregătim numaĭ o parte din aptitudinile elevuluĭ; predând însă şi învĕţămîntul manual

tot odată îl deprindem pe elev chiar din şcólă să aplice şi să se foloséscă de cunoscinţele teoretice. Ba ce e maĭ mult, multe din cunoscinţele teoretice devin elevuluĭ maĭ clare, condus fiind acesta ca să le puie în practică. Şi cine altul póte culege róde maĭ frumóse cu eleviĭ decât însu-şĭ învĕţătorul lor?! Avêndu-ĭ necontenit sub directa sa conducere, numaĭ dînsul póte să le înlesnéscă o pregătire armonică. De aceea ideia ca învĕţămîntul manual să fie predat de maeştri specialĭ, deşi la început prin unele ţărĭ a fost pusă în practică, resultatele culese, aŭ încredinţat pe orĭ-cine că trebuesc înlăturaţĭ cu totul meseriaşiĭ de la acéstă conducere, şi a încredinţat'o numaĭ învĕţătorilor.

Ţinênd sémă în primul loc la predarea acesteĭ ocupaţiunĭ, de progresul făcut de elev, adecă maĭ întâiŭ modul cum e lucrat obiectul ce i s'a dat şi apoĭ folosul material al acestuia, s'a căutat prin ţările unde se predă dejà în şcóle, să ajungă la realisarea scopuluĭ urmărit, alcătuind nisce seriĭ de modele practice dintr'un material puţin costisitor şi propriŭ pentru aşà cevà, mergênd treptat de la simplu la compus şi de la uşor la maĭ greŭ.

In resumat dar, şcóla nóstră trebuie să dea generaţiunilor nouĕ o pregătire cât maĭ proprie pentru viéţa practică. Unul din mijlócele ce-ĭ staŭ la îndemână e şi învĕţămîntul manual, care departe de a fi meserie, caută să înlesnéscă elevuluĭ destoĭnicia de care are nevoie în viéţă.

Predarea luĭ e absolut necesară în şcólele nóstre şi întru cât e un mijloc educativ, nu póte fi predat decât de însĕ-şĭ membriĭ corpuluĭ didactic.

In predarea luĭ să se aĭbă în primul loc în vedere elevul; iar obiectele ce lucréză să formeze o serie gradată, tóte fiind alcătuite dintr'un material puţin costisitor, lipsite cu totul de lucs şi podóbe şi fiind în acelaş timp utilisabile în viéţa practică.

Obstacolele, maĭ ales acum la început sunt marĭ, nefiind corpul dăscălesc îndeajuns pregătit, precum nicĭ mijlóce suficiente pentru procurarea celor trebuincióse. In ţările unde s'a introdus dejà, obstacolele aŭ fost şi maĭ marĭ şi totuşĭ aḑĭ resultatele sunt înfloritóre. Arma învingĕtóre a fost *buna voinţă* din partea tuturor dascălilor.

La noĭ, maĭ ales în timpul de faţă, când în fruntea şcóleĭ avem un ministru, care se jertfesce cu trup şi suflet pentru progresul şcóleĭ, interesându-se şi preţuind munca fie-căruia, datoria orĭ-căruia dintre noĭ e să dăm tot concursul nostru spre însuşĭ progresul şcóleĭ şi înflorirea neamuluĭ nostru. Se ţine sémă că nu sunt încă cele necesare pentru punerea în practică a acesteĭ cestiunĭ, dar întru cât probele arătate în diferite ocasiunĭ că dăscălimeĭ nóstre nu-ĭ lipsesce buna voinţă, credinţa că în curînd tóte cele-lalte nu vor lipsì, încălḑesce inimile tuturor.

A sosit şi la noĭ vremea de traiŭ a acesteĭ cestiunĭ şcolare, şi experienţa pe acéstă cale a altor popóre, ne arată că orĭ-cât am zădărnicì mersul eĭ, n'am face alta decât să zădărnicim frumósele resultate la carĭ am fi ajuns, dacă cu un moment maĭ nainte am fi început practicarea eĭ în şcólă.

N. I. Moga.

„Neamul Dorobănţesc".

Am cetit odată într'o carte a unuĭ învĕţat [1]), că ar fi o mare îndrăsnélă şi o mare nesocotinţă, pentru un popor tînĕr, d'a tot cătà să se iea după popóre maĭ bătrâne când voesce să-şĭ alcătuéscă legiuirĭ de întocmirea statuluĭ.

Pricina pentru care acel învĕţat povĕţuesce aşà, pe popórele tinere, este dice el că: un stat când îşĭ face o legiuire, trebue să plece maĭ întâiŭ de la firea supuşilor sĕĭ; apoĭ să ţie séma de starea de lumină în care se află acel popor, de morală, de credinţă, de întinderea pămîntuluĭ, de bogăţia luĭ, de clima ţăriĭ, de felul îndeletniciriĭ poporuluĭ: meşteşugariĭ orĭ plugariĭ; în sfîrşit de tóte însuşirile şi beteşugurile ce are; iar când îĭ vorba de întocmirea oştiriĭ, legiuirile trebuesc numaĭ decât să fie izvorîte din firea şi însuşirile răsboinice ale némuluĭ, apoĭ din îndeletnicirea poporuluĭ şi în sfîrşit din bogăţia ţăriĭ; aşà că un popor, care din sângele némuluĭ este răsboinic şi aprig apărător al moşieĭ strămoşescĭ, n'are nevoie de legiuirĭ aspre, pentru a'l chemà la împlinirea datorieĭ către patrie; un popor care ca îndeletnicire are plugăritul, şi este legat de bucăţica luĭ de pămînt, nu trebue să aibă în timp de pace oştirea tótă în casarmă, adecă permanentă, ci numaĭ o parte, aşà ca să nu rĕmână pămîntul nemuncit; iar pentru învĕţătura cerută unuĭ ostaş, el să fie chemat la casarmă după munca câmpuluĭ. Un popor, care n'are ca bogăţie decât pămîntul, şi trage prea puţin folos din comerciŭ şi meşteşug, nu trebue să se mĕsóre în legiuirile militare, cu unul bogat în tóte şi căruia 'ĭ dă mâna să ţie sub stég un maĭ mare numĕr de ostenĭ.

Când s'a alcătuit statul nostru, stăpânirea ţăriĭ a ţinut sémă de tóte cele maĭ sus spuse, şi a întocmit o oştire care pe vremurĭ când împărăţia turcéscă băgase grózǎ în tótă Europa creştină, singură oştirea Românéscă, a rĕpus oştile aceleĭ împĕrăţiĭ, care, ajunsese până sub zidurile Vieneĭ, ceea-ce a făcut ca din tóte colţurile creştinătăţiĭ, să se trimită solĭ şi darurĭ de mulţămire voivodilor Ţăriĭ Românescĭ.

Dar să venim la vorbă: «*Neamul Dorobănţesc*» în vechia în-

---

(1) Motesquieu: «Spiritul legilor».

tocmire a oștirilor românescĭ, erà alcătuit din «*pedestrimea cea grea a țăriĭ*» și făcea serviciul ostășesc din tată în fiŭ, și cu oștirea asta, neamul nostru, a fost păstrat, cu pămîntul și cu credința luĭ stràmoșéscă.

Oștirea dorobănțéscă, erà în numĕr mare de tot, ea ajungeà câte odată la 100.000 de ómenĭ și ea erà în tótă vremea gata de bătălie, fără a-șĭ lăsà pămîntul nemuncit. Erà de ajuns ca un corn de chemare să sune, și ca prin minune toțĭ oștenii eraŭ sub stég. Când statul nostru a trecut într'o nouă întocmire, adecă când el a început a fi lăsat în pace de vrășmașiĭ carĭ năzuiaŭ la pămîntul nostru, s'aŭ luat în revisie și legiuirile militare, și s'a întocmit maĭ bine oștirea românéscă. Parte după vechiul obiceiŭ al pămîntuluĭ, parte după chipul cum sunt întocmite oștirile țărilor marĭ de la apus, întocmire pe care am arătat-o în «A l b i n a» din anul trecut.

Neamul dorobănțesc, a fost păstrat în întocmirea oștiriĭ nóstre, ca pedestrime ageră de luptă (infanterie ușóră) sub numele de «*dorobanțĭ*», carĭ în fruntea oștiriĭ la 1877, aŭ câștigat pentru țară Coróna Regală, și «*Stema Neatârnăriĭ*» de a pururea trainică, căcĭ în vinele lor a curs sânge vitejesc d'aĭ urmașilor oștenĭ aĭ luĭ Ștefan și Mihaiŭ, gróza păgânătățiĭ și mântuitoriĭ creștinătățiĭ.

Maĭ în vremurile nóstre, după răsboiul neatârnăriĭ, oștirea nóstră a făcut pașĭ spre o maĭ bună întocmire, dar a cam început să se părăséscă chipul și caracterul istoric și național, al vechilor întocmirĭ ostășescĭ, *fie ca uniformă*, *fie ca numire*, *fie ca fel de organisare.*

Ca uniformă: Dorobanțul nostru, care a făcut rĕsboiul pentru neatârnare, nu maĭ sémĕnă cu cel de adĭ, căciula, care erà făcută cam în chipul celeĭ a falniculuĭ și vitézuluĭ Mihaiŭ, s'a schimbat înt'o căciulă țuguiată al căruĭ țuguĭ este lăsat în partea dréptă și prins cu o sponcă. Pricina pentru care s'a făcut schimbarea căciuleĭ vechiuluĭ dorobanț, să dice, că a fost gluga mantaleĭ, care nu póte să prindă bine capul cu acea căciulă: Pantalonul, care erà de postav alb, s'a schimbat în postav sur, și asta din pricină că albul să murdăresce maĭ curînd; postavul de la guler și mânicuțele tuniceĭ și mantaleĭ, s'a schimbat din albastru în roșu.

Schimbările în colórea postavuluĭ, póte că nu aduc nicĭ un rĕŭ, căciula însă cred că nu trebuia schimbată, ci lăsată așà cum a avut-o dorobanțul la Plevna și Grivița, unde și-a schimbat porecla în renume.

In alte armate, uniformele oștenilor, din tóte vécurile, se păstréză cu mare sfințenie; așà spre pildă: în armata Prusiană, «*Chivăra*» de metal, deși grea, deși în timp de vară cóce capul soldatuluĭ, nu s'a gândit nimenĭ să o scótă din uniformă, orĭ să o schimbe, căcĭ ea este legată de numele Mareluĭ Frideric, rudă de sânge cu regele nostru.

Dacă o nevoie mare, cere o schimbare în uniformele oștiriĭ, apoĭ trebue păstrate uniformele vechĭ și puse în Musee, spre cunoscința urmașilor. Din partea asta noĭ stăm rĕŭ, căcĭ n'avem nimic păstrat. In alte țărĭ sunt anumite musee militare, în care se află uniforme din tóte vécurile, și se păstréză cu mare grijă. Dar, dacă noĭ Româniĭ n'avem așà odóre, apoĭ pricina o găsim

în suferințele şi prigonirile neamuluĭ de către duşmanĭ, vreme de veacurĭ, așà că Românul ne maĭ sciind ce aduce ḍiua de mâine, s'a gândit maĭ mult cum să-șĭ apere țara. Este, cred, nevoie ca de acum înainte, să ne punem și noĭ pe muncă despre partea asta.

Dorobanț din timpul răsboiuluĭ din 1877.

Ca numire: adică felul cum se chémă fie care armă, iarășĭ s'a păstrat partea istorică națională, spre pildă: Pe vremurĭ, prin «*neamul dorobănțesc*» se înțelegea *pedestrimea cea grea a țăriĭ*, care după legiuirile de aḍĭ, se chiamă infanterie, și numaĭ pe icĭ pe colea în legiuirile militare, maĭ găsescĭ vorba *dorobanț*.

In privința numeluĭ regimentelor, s'a găsit cu cale ca, fie-care regiment de infanterie, să pórte, saŭ numele județuluĭ de unde se recrutéză flăcăiĭ, saŭ numele unuĭ Vitéz domnitor român. Lucrul e de frumósă laudă, și n'am avé nimic de spus, dacă pe lângă aceste numirĭ s'ar fi adăogat și pe acela de *dorobanț*. Așà spre pildă: Regimentuluĭ 6 de Infanterie din Bucurescĭ, i s'a ḍis: *Regimentul Mihaiŭ Vitézul No 6.* iar cel al 13 din Iașĭ, i s'a ḍis: *Regimentul Stefan cel Mare No. 13.*

Acuma, dacă un neștiutor în ale ósteĭ, s'ar întreba: Dar ce fel de óste este *Regimentul Mihaiŭ Vitézul No. 6*? Este ea infante-

rie orĭ artilerie? Nu va pricepe ce este, căcĭ dacă e vorba de artilerie, apoĭ îĭ ḑice regimentul 1, 2, 3,... de artilerie.

Așà dar eŭ cred că a fost numaĭ o greșélă care s'ar puté să se îndrepte în chipul următor:

Fie-care regiment de infanterie, să pórte numele judeţuluĭ saŭ a unuĭ Domnitor, cu care istoria 'l légă prin o faptă vitejéscă dar la sfîrșit să se adauge vorba «*Dorobanţ*», *căcĭ vorba asta este cea maĭ mare și cea maĭ sfîntă pentru România.* Așà spre pildă: Dacă regimentul No. 15 de infanterie din judeţul Némţu, îĭ ḑice acum, *Regimentul Rĕsboenĭ No. 15*, apoĭ prin adăogirea vorbeĭ de dorobanţ, se va numi: *Regimentul Rĕsboenĭ No. 15 de Dorobanţĭ, saŭ, Regimentul Mihaiŭ Vitézu No. 6 de dorobanţĭ, saŭ, Regimentul Rovine No. 26 de dorobanţĭ,* și așà maĭ departe pentru tóte regimentele; cu chipul acesta va sci orĭ și care român, că este de pedestrime și maĭ aleș de dorobanţiĭ de la Plevna.

Ca fel de organisare. Până maĭ acum câţĭ-và anĭ, dorobănţimea nóstră, erà întocmită ast-fef: fie-care regiment de dorobanţĭ, aveà câte un batalion de soldaţĭ permanenţĭ și câte douĕ batalióne cu schimbul, cu câte patru companiĭ.

Batalióneele cu schimbul, ḑise de dorobanţiĭ cu schimbul, și cu cele 8 companiĭ ale lor, avênd căpitanĭ, oficerĭ și gradele trebuinciόse, eraŭ așeḑate pe companiĭ, și fie-care companie sta în cea maĭ însemnată comună din mijlocul comunelor, din carĭ se recrutaŭ flăcăiĭ. La fie-care companie, se făceà mereŭ instrucţiunea militară a dorobanţilor cu schimbul și a miliţienilor, iar stégul fîlfîià tot deauna d'asupra casărmiĭ și spuneà fie-căruĭ că acolo se află maĭ marele oștiriĭ din partea loculuĭ, și cu greŭ puteaŭ turburătoriĭ și rĕŭ voitoriĭ némuluĭ nostru, să se strecóre prin comune spre a aruncà sĕmînţa resvrătiriĭ în potriva stăpâniriĭ.

De la 1896 încóce, s'a schimbat întocmirea dorobanţilor noștri în chipul că: fie-care regiment, să aĭbă douĕ batalióne permanente și numaĭ unul cu schimbul, iar în 1897, tóte companiile cu schimbul aŭ fost aduse la târgurile de locuinţă al regimentelor lăsându-se la ţară în patru deosebite puncte ale judeţuluĭ, câte un tînĕr oficer cu 2—3 grade maĭ micĭ.

Că s'a făcut douĕ batalióne permanente din unul cât erà maĭ înainte, asta a fost o mĕsură bună, dar maĭ bună ar fi fost dacă companiile de dorobanţĭ cu schimbul, rămâneaŭ tot în numĕr de opt și tot la locurile unde aŭ fost în îndelungată vreme, spre buna liniște a poporuluĭ și spre ţinerea și întărirea spirituluĭ oștăşesc.

Se ḑice, că una din pricinile aduceriĭ companiilor la târgurĭ a fost și aceea că oficeriĭ n'aveaŭ mijlóce de a învĕţà ca la tîrgurĭ.

Eŭ cred din potrivă, că la sate, orĭ-cine, are maĭ mult timp de muncă și maĭ multă vreme de învĕţat carte, decât la orașe unde la fie ce pas, aĭ o pricină și o ispită de a te abate din calea cuminţenieĭ, maĭ ales când eștĭ maĭ slab de înger; afară de asta sănĕtatea propășesce la sate, unde aerul câmpuluĭ și al pădiriĭ luminéză mintea. Dovada despre asta o avem în tóte verile, când multă lume de la orașe, fuge la ţară pentru odihnă maĭ bună saŭ pentru căutarea sănĕtăţiĭ.

Incheiând voiŭ maĭ spune, că o ţară ca a nóstră, care are în trecutul militar al eĭ atâtea frumóse pilde şi fapte, nu trebue nicĭ o dată să le uĭte, ci mereŭ să le spue prin graiŭ şi prin scris, din tată în fiŭ.

Căpitan S. Leonte.

IN GURA LUPILOR

Erà o iarnă greà. Căḑuse zăpadă multă şi acoperise drumurile şi câmpiile. Crivĕţul suflà cu putere, aruncând ninsórea în mormane marĭ şi înfiorând cu rĕcéla-ĭ pe călĕtorĭ.

Radu Topolog fusese de cu ḑiua la oraş. Avusese o judecată cu un vecin, pentru pămînt. Om cu arţag şi hrăpitor din pricina beţieĭ, Radu într'o nópte mutase pietrile moşieĭ în spre pămîntul celuĭ-lalt. Şi de-acì ţine-te: cértă, şi iar cértă, judecată şi iar judecată. Dar veḑĭ, cum sunt şi judecătoriĭ ăştia! In loc să ţie cu Radu Topolog, hrăpitorul, aŭ dat dreptate vecinuluĭ sĕŭ. Apoĭ, ce necaz l'a apucat pe Radu, ce necaz mare!

Venise călare de-acasă şi trăsese la un han din marginea oraşuluĭ. Calul şedeà la grajd; nemâncată biétă vită băteà nerăbdător din picióre, cerênd hrană. Dar de géba! Ţăranul, cum se întórse la han, se aşeză pe bĕut. Aveà o poftă de vorbă, cum nu avusese de mult. Nu erà ca alţĭ ómenĭ, carĭ, când daŭ de vre-o supĕrare mare tac, şi iar tac şi îşĭ rod singurĭ viéţa, şi-şĭ varsă înăuntrul lor amărăciunea.

— De mĕĭ, nene Vasile, ḑise el cârciumaruluĭ. Dreptate maĭ e asta, mĕ nene Vasile. Adecă ce? Dacă vecinul meŭ a adus mărturisire şi hârtiĭ de stăpânirea pămîntuluĭ, luĭ să-ĭ dea dreptatea?

— Firesce, Radule.

— Bine, da pietrile alea, nu spuneaŭ ele că sunt la hotar între mine şi el? Ce nu cum-và că pietrile aŭ făcut picióre şi s'aŭ băgat în pămîntul vecinuluĭ?

Şi dăĭ şi dăĭ. Nu-ĭ maĭ tăceà gura luĭ Radu.

— Sciĭ ce, Răducule, uĭtă-ţĭ, băete, grijile şi necazurile. Am o ţuĭcă minunată. Sciĭ e de prune, curată. N'am obiceiul să dreg bĕuturile, Răducule, ca alţiĭ, zĕŭ aşà. I-a veḑĭ.

— Că bine ḑicĭ, mĕĭ, Nene Vasile. Dă-mĭ o fele de ţuică, că mĕ iea şi dracu, dacă n'oiŭ trage la măseà. Da haĭ maĭ repede, că nu maĭ pot răbdà.

Şi începù Topolog să bea. Maĭ bĕuse el de diminéţă, să aĭbă curagiŭ la judecată; dar veḑĭ că par-că nu gustase nimic. Nu-ĭ tihnise, cum se ḑice, şi-apoi atuncĭ bea de una, şi-acum de alta.

Şi golià mereŭ la pahare unul după altul. Şi se cutre-

murà, după fie-care din ele, căcĭ bĕutura erà tare, îĭ ardeà gura şi-ĭ ardeà pieptul, şi-l ardeà în stomac. Veḑĭ, dacă erà ţuĭcă curată de prune. Cârciumarul n'aveà obiceiŭ să drégă bĕuturile!!...

Şi tot bênd, şi tot bombănind, el îşĭ uĭtă şi de judecata pierdută, şi de tot. Faţa i se aprinsese; ochiĭ îĭ eraŭ înroşiţĭ de sânge şi din când în când îşĭ treceà mâna-ĭ prin pĕrul sĕŭ mare şi nepieptănat.

Cârciumarul îĭ cerù parale. El scóse şi plătì. Nu sciŭ dacă n'o fi dat şi maĭ mult. Apoĭ îşĭ aduse aminte că nu e la eĭ acasă şi ḑise:

— Mĕ duc acasă vericule, că m'a apucat nóptea aicĭ.

— Eŭ ḑic maĭ bine să rĕmâĭ acì, Radule, că de, e târḑiŭ şi n'o să afli drumul. Afară viscolesce. Uĭtă-te, eştĭ bine acì. Pune capul pe masă şi dormĭ până mâĭne.

— Ce ḑicĭ? Să rĕmâiŭ eŭ aicĭ? Ce creḑi că m'am îmbĕtat? Pot să beaŭ până mâĭne şi tot tare sunt, măre, nene Vasile.

— Bine, Radule, dar să nu fie pĕcatul meŭ, dacă ăĭ păţì cevà. Să nu-ţĭ iasă vre-un lup în cale şi să te lase fără cojoc.

— Nu mi-e frică. Am eŭ ac de cojocul luĭ. Şi Radu Topolog arătă un revolver ce zăceà la chimirul luĭ.

Cletinându-se ca o trestie bătută de vînt se duse la grajd. De-abià acum vĕḑù că calul sĕŭ nu mâncase nimic.

— Ţi-oiŭ da mâne demâncare, glóbă. Eşĭ din grajd, şi-l apucă de căpăstru.

Incălecă şi pornì trăgênd calul de frîŭ şi dându-ĭ a lene cu călcâiele în pântece.

Erà întunerec beznă. Crivĕţul băteà nebunesce, spulberând zăpada în tóte părţile. Radu se ţineà cu greutate pe cal. Mintea luĭ erà ca şi întunericul din prejur. El se lăsà în voia animaluluĭ, care cuminte, ciulindu-şĭ urechile, îl duceà pe uliţa oraşuluĭ, spre barieră.

Iată-ĭ în sfîrşit cal şi călăreţ lăsând oraşul şi apucând pe drumul către sat.

— Ce viscol afurisit, ce viscol îndrăcit, murmurà Radu, suflându-şĭ din când în când în pumniĭ aprópe îngheţaţĭ. Hi, Bălane, hi, glóbă!

Glóba îl duse o bucată din cale pe unde scià şi ea; dar fără de scire, Radu trase de frâŭ într'o parte, creḑênd că va apucà pe adevĕratul drum.

Calul se lăsă în voia călăreţuluĭ şi apucă peste câmpiĭ, plinĭ de ninsóre. Inotă bietul animal prin zăpada afînată şi se depărtă de drum.

Dar frigul cresceà şi maĭ mult, şi-l cuprindeà pe Radu. Ţuĭca înghiţită în loc de a l încălḑì, cum credeà el, îĭ grăbise rĕcirea trupuluĭ. Ce se va face nenorocitul de el, dacă satul va fi departe? De sigur că va îngheţà pe cale, fără nădejde de ajutor de nicăieri.

Se plecase pe cóma calului, care rĕsuflà anevoie de atâta oboséla. Crîmpeie de cugetare treceaŭ prin mintea-ĭ zăpăcită de spirtóse. Acì se făceà că e în faţa judecătorilor ca să-şĭ dea séma de hrăpirea pămîntuluĭ, acì se făceà că e acasă lângă femeia şi copilaşiĭ luĭ, pe carĭ îĭ certà şi-ĭ băteà cu un ciomag gros. De-odată audì ca prin vis urlete apropiate de lupĭ şi la audirea lor se cutremură, ca prins de frigurĭ.

Calul sforăì şi voì s'o croiască în altă parte la fugă. Il apucă cât putù maĭ repede de cómă, ca să nu-l trântéscă jos. Şi se lăsă în voia luĭ.

Bietul animal, simţià pericolul, ce-l ameninţà. O haĭtă de lupĭ îĭ înconjură şi nădejde de scăpare nu erà. Incercă el să fugă, maĭ asvîrlià din picióre, se maĭ ferià de ceĭ lupĭ carĭ il urmăriaŭ.

Radu deschise ochiĭ şi începù să strige: Cine e? Cine e?

Nu rĕspundeà nimenĭ. Lupiĭ tot maĭ dârjĭ, eraŭ acì, poftitorĭ de carne.

Bietul cal obosise de tot de atâtea mişcărĭ. Un lup se repedì înainte-ĭ şi-l apucă cu iuţélă de bot. Eraŭ aĭ lor acum. Radu, aprópe amorţit de bĕutură şi de frig, dete să pună mână la chimir, dar în mişcarea ce făcù calul, ca să scape de fiare, îl trântì jos.

Işĭ găsise fiarele bună hrană din trupul luĭ Radu şi al caluluĭ sĕŭ.

Ce l'aŭ maĭ căutat, aĭ luĭ în urmă! Dar de géba! Óse le luĭ şi-ale Caluluĭ zăceaŭ sub zăpada întărită de ger, şi nimenĭ nu le maĭ putià da de urmă.

Dór în primăvara următóre, nisce ómenĭ din sat trecênd pe câmpie, aflară scheletele şi lângă ele şéua cu frâul, crâmpeie de haĭne şi revolverul luĭ Radu Topolog.

Rĕŭ îmĭ pare de mórtea-ĭ atât de fiorósă, dar singur şi-a căutat-o, şi ce-a căutat a găsit nenorocitul.

Ce s'or fi făcênd acum sĕrmaniĭ luĭ copiĭ?

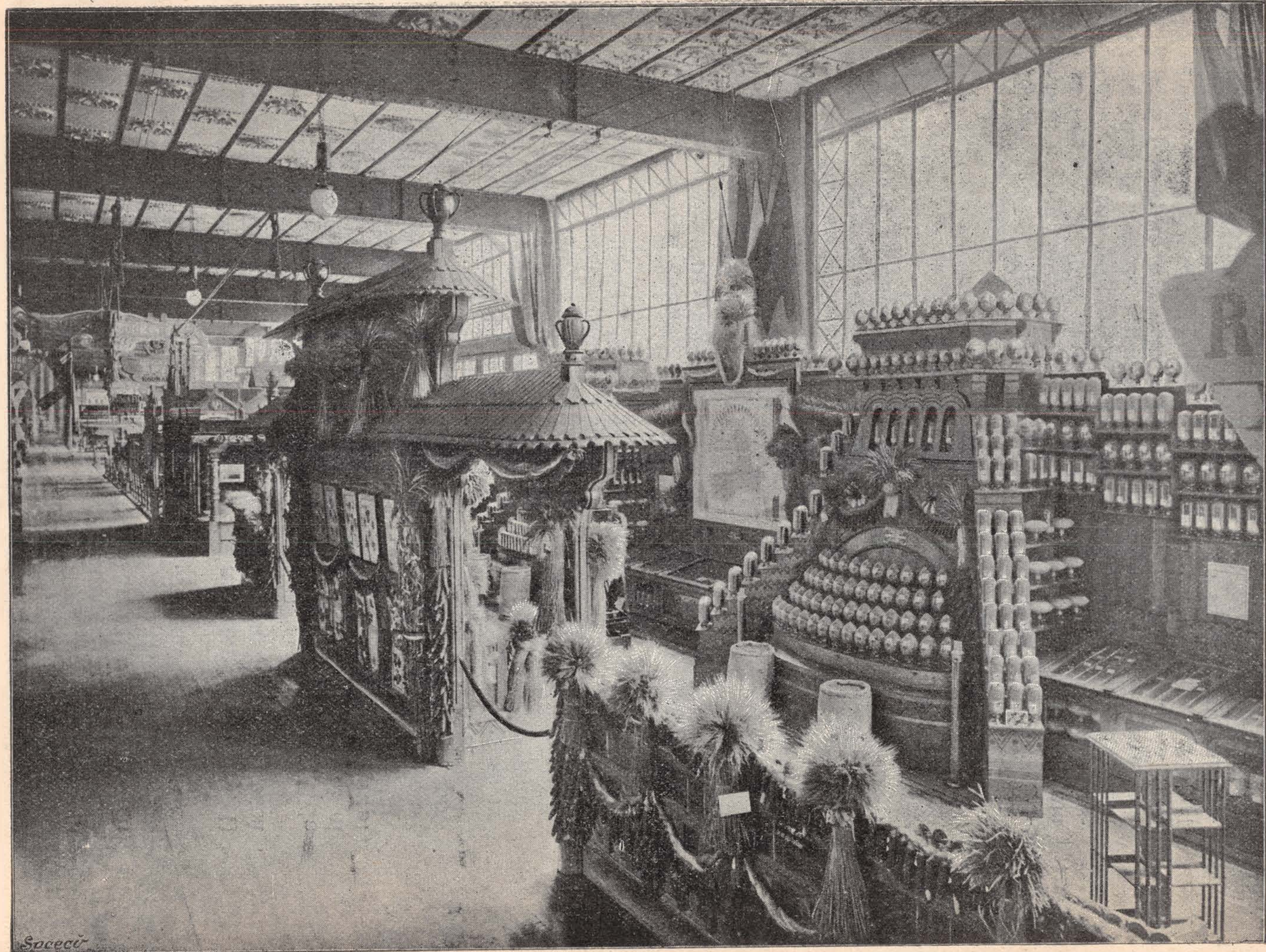
Grig. Teodossiu.

Pentru zidarĭ. Petele pe pereţĭ, produse de umedélă se înlătură ast-fel: Se dă jos tencuiala, până când se vĕd cărămidile; locurile acestea se lasă să se usuce, pe vreme bună în decurs de maĭ multe dile, ferestrile şi uşile să fie deschise. Se tencuesc apoĭ din noŭ cu un mortar bun şi se pun imediat pe acéstă tencuială table de sticlă, ast-fel ca să nu pótă pătrunde umedéla între ele. Când s'aŭ uscat, se face peste tablele acestea de sticlă un strat de tencuélă cu acelaşĭ material şi se netezesce bine. După ce s'aŭ uscat nu maĭ rĕmân urme de umedélă. Cimentul în ast-fel de casurĭ nu folosesce, ci produce tocmaĭ contrarul.

Bunul econom.

Secția agriculturiĭ la Exposiția din Paris 1900.

BÓLELE CAILOR

Atingerea cu caeaua.

Óre-care asemĕnare între *călcătura în cuiŭ* despre care am vorbit, şi *atingerea cu caeaua* este, căcĭ şi într'un caz şi în altul, bóla se produce printr'un corp tare, resistent şi ascuţit, care după ce a străbătut cornul unghieĭ, merge maĭ departe, interesând părţile viĭ ale copiteĭ. Deosebirea stă în faptul, că pe când în călcătură rĕul se întâmplă de obiceiŭ în timpul umbletuluĭ, când animalul face serviciŭ, din contră, atingerea cu caeaua se produce în tot-deauna, relativ în repaus, în timpul potcovituluĭ.

Nedibăcia saŭ neglijenţa potcovarilor, carĭ bătând caelele pentru a fixà potcóva, le dă o direcţiune ast-fel încât una din caele saŭ chiar maĭ multe ajunge la viŭ, isbesce carnea de sub corn, este causa atingeriĭ cu caeaua. Urméză decĭ, că maĭ în tot-deauna acéstă bólă trebue pusă în spinarea potcovaruluĭ.

Aşà dar, când maĭ înainte de potcovire calul a mers regulat, iar după baterea potcóveĭ schiópătă, ne vom gândì numaĭ decât, şi în primul rînd, la atingerea cu caeaua ca pricină a schiopăturiĭ.

In ţara nóstră, din causă că şi ceĭ maĭ mulţĭ potcovarĭ nu-şĭ cunosc în destul meşteşugul şi sunt mulţĭ şi vicioşĭ, atingerea cu caeaua se observă relativ des. La noĭ dar, pentru calul românesc, care fórte rar are copitele rĕŭ făcute, tótă vina în bóla ce ne ocupă cade asupra nedestoiniciei potcovaruluĭ. Trebue cu tóte acestea să spunem că se întâmplă ca uniĭ caĭ să aĭbă copitele sparte, strâmpte maĭ ales către sferturĭ şi călcâie, saŭ cu cornul talpeĭ şi al păreţilor subţirĭ, la care adesea atingerea este pricinuită maĭ mult de starea rea a copiteĭ decât de nesciinţa potcovaruluĭ. Totuşĭ, un potcovar care-şĭ cunósce bine meseria, póte evità rĕul, potrivind potcóva după copită, bătênd caelele acolo unde cornul se arată maĭ gros, maĭ resistent, ne alegênd caele prea gróse saŭ de acelea a căror lamă în baterea lor, să se despice încât o parte să pótă luà o direcţiune greşită, către viŭ.

După cum am ḑis, bóla se cunósce prin schiopătură, schiopătură care de obiceiŭ se arată îndată după terminarea potcovituluĭ maĭ rar după 1 saŭ 2 ḑile, saŭ maĭ târḑiŭ. Potcovarul, el însuşĭ, simte de multe orĭ în momentul bateriĭ caeleĭ şi din mişcările ce face animalul, dacă caeaua a mers bine saŭ nu; îl veḑĭ trăgênd-o repede afară când ea a luat o rea cale. Când calul schiópătă chiar la eşire din potcovărie potcovarul trebue a-şĭ da séma de causa aceleĭ schiopăturĭ. El va cercetà cu băgare de sémă piciorul schiop şi în caz de atingere va scóte caeaua cu pricina. In asemenea cas, de

regulă, maĭ ales când caeaua a intrat mult în carne, apare sânge pe gaura pe care ea a fost întrodusă.

Dacă animalul schiópătă maĭ târḑiŭ, după o ḑi două de la potcovit, examinând cu luare aminte copita piciorului schiop, găsim că ea este maĭ caldă maĭ ales către partea unde caeaua a atins părţile viĭ. In acea parte, dacă cu ciocanul facem uşóre isbiturĭ pe gămălia caelelor, saŭ dacă o strângem puţin cu clescele saŭ lovim păretele copiteĭ cu o chee, ciocan saŭ alt instrument, vedem că animalul din causa durerilor trage piciorul, se feresce.

De obiceiŭ caelele, în cas de atingere, sunt rĕspunse neregulat şi sus către corónă; luarea nóstră aminte va fi dar îndreptată către acea caeà, care este străpunsă maĭ sus de cât tóte.

Fie că numaĭ decât după potcovit, fie că cu câte-va ḑile maĭ târḑiŭ s'a manifestat bóla, cel dintâiŭ lucru de făcut este scóterea potcóveĭ. Se va trage dar cu óre-care băgare de sémă caeà cu caeà observându-se cu atenţiune fie-care; la scóterea caeleĭ ce a pricinuit rĕul, animalul arată mai multă durere. Acea caeà, umedă şi de multe orĭ acoperită cu puroiŭ negricios adesea şi mirositor, este, după vechimea bóleĭ, maĭ ruginită ca cele-lalte. Pe gaura din care ea s'a tras, apare maĭ în tot-deauna sânge, saŭ puroiŭ cura saŭ amestecat cu sânge.

Când animalul atins cu caeaua se lasă în neîngrijire, atuncĭ pe lângă schiopătură, se ivesce încă şi umflătura coróneĭ, copita întrégă se înfăţiséză caldă şi fórte durerósă, bolnavul nu mănâncă, este cu totul trist şi stă maĭ mult culcat.

Când potcovarul trage în grabă afară caeaua care a mers la viŭ, atuncĭ de regulă, animalul nu schiópătă, saŭ dacă schiópătă prea puţin, un repaus de o ḑi două, îĭ este suficient pentru a se vindecà. Când însă, după scóterea caeleĭ, dobitocul schiópătă rĕŭ, se va despotcovì îndată după cum am ḑis piciorul bolnav, turnându-se puţin terebentin pe gaura din care s'a scos caeaua de pricină. Acestea fiind făcute, se va ţine apoĭ animalul cu piciorul suferind o jumĕtate de cés până la un cias de două treĭ orĭ pe ḑi, într'o apă curgĕtóre din apropiere, saŭ într'un lac curat, saŭ într'o gălétă, hârdăŭ saŭ ciubăr cu apă rece. Iarna vom aplicà, în grajd tot apă rece saŭ chiar zăpadă. Dacă se îndeplinesce regulat tóte acestea, de obiceiŭ în două treĭ ḑile schiopătura dispare.

In casurile acelea, când după ce am întrebuinţat apa rece nu am dobândit lecuirea în ḑilele pomenite maĭ sus, saŭ când bóla este învechită încât s'a format puroiŭ în copită, atuncĭ trebue ca fără zăbavă să curăţim bine calul în talpă, făcênd în urmă cu reneta saŭ în lipsă cu cuţitóea, o mică deschiḑĕtură tot în talpă, în dreptul caeleĭ care a mers

prea adânc. Deschiḑĕtura fiind făcută, curăţim bine sângele saŭ puroiul din ea, spălând-o bine cu uleiŭ de terbentin, cu spirt simplu saŭ cu puţin camfor în el saŭ şi maĭ bine cu apă căldicică în care se pune creolină cam preţ de 2—3 lingurĭ la un litru de apă. După spălătură punem în rană puţinĭ câlţĭ, iută saŭ vată, legând apoĭ copita bolnavă într'o pânzătură de sac curată. Spălăturile le vom face de douĕ orĭ pe ḑi, diminéţa şi séra. Este bine însă ca maĭ înainte de a o legà cu pânzătura de sac, să ţinem copita bolnavă câte o jumătate de cés, tot de douĕ orĭ pe ḑi, într'o gălétă în care s'a opărit flóre de fîn. Se va vîrî copita în acea gălétă, atuncĭ când flórea de fîn şi apa cu care s'a opărit este atât de caldă, încât putem să ţinem mâna înăuntru, în flórea de fîn ast-fel opărită. Punerea peste acea opăritură a dăuĕ treĭ lingurĭ de creolină, va fi de mare folos.

Procedându-se ast-fel, de regulă în câte-và ḑile, cam 8—10, se obţine vindecarea, animalul numaĭ schiópătă.

Se póte însă ca bolnavul să nu se vindece, ca rĕul să mérgă înainte, puroiul să ieasă de la corónă, care să se arate umflată şi durerósă. Acésta se întâmplă când caeaua a mers fórte profund, şi de cele maĭ multe orĭ când bolnavul nu se îngrijesce îndată. Aşà că dintr'o bólă care de regulă, fiind luată în pripă, o putem relativ uşor vindecà, se póte ca din nepăsarea nóstră să producă chiar şi mórtea animaluluĭ, saŭ să ţi-l aducă într'o aşà stare, în cât aprópe să nu-ţĭ fie de nicĭ o ispravă.

Nepăsarea de alt-fel nu trebue să ne stăpânéscă, nu numaĭ faţă de bolĭ, dar de orĭ-ce, căcĭ de, erĭ nu mi-am îngrijit vita bolnavă, din care causă am pierdut-o, astăḑĭ nu mĭ-am lucrat ogorul, mâine nu-mĭ voiŭ curăţà bătătura încât cucuta şi bălăriile ajung de intrà pe ferestrele caseĭ şi aşà maĭ departe, una peste alta, din causa nepăsăriĭ şi a leneĭ te veḑĭ adus la lipsă, ajungĭ «de-ţĭ ninge în opincĭ».

Irimia Popescu
Medic-veterinar.

Teatru sătesc Cocioc

Duminică, 24 Martie a. c., a avut loc o representaţie teatrală destul de bine reuşită în sala teatruluĭ sătesc de pe Domeniul Coróneĭ Cocioc, s'a jucat :

«Curcaniĭ», piesă naţională de d-l Th. D. Speranţă.
«Pielea nevesteĭ», comedie arangiată de d-l Al. Timotescu.
«Strigoiul», mello-dramă în patru tablourĭ de d-l Al. Timotescu.

La fine s'aŭ executat diferite jocurĭ naţionale.

Pentru sĕrbătorile Paşteluĭ se vor jucà frumósele piese: «Lipitorile satelor», de V. Alexandri şi «Jianu», de Leonescu şi Duţescu.

De la Iaşi.

Conferințele generale ale institutorilor și învĕțătorilor.

Avênd în vedere raportul No. 523 din 2 Aprilie al Inspectoratuluĭ învĕţămîntuluĭ primar şi normal-primar;

Avênd în vedere disposiţiunile articoluluĭ 73 din legea asupra învĕţămîntuluĭ primar şi normal-primar, precum şi articolul 177 din regulamentul aceleiaşĭ legĭ, cu modificările ce i s'aŭ adus prin articolul VI din decretul No. 163 din 11 Ianuarie 1899, publicat în «Buletinul Oficial» No. 135 din 15 Martie 1899;

Noĭ, Ministru secretar de Stat la departamentul Cultelor şi Instrucţiuniĭ publice,

Decidem :

Art. I. Conferinţele generale ale institutorilor şi învĕţătorilor vor durà anul acesta opt ḑile şi anume: de la 18—25 Aprilie şi se vor ţine în capitala fie-căruĭ judeţ, în localurile fixate de domniĭ revisorĭ şcolarĭ.

Art. II. Institutoriĭ şi învĕţătoriĭ întrunițĭ în conferinţă vor fi împărţiţĭ în secţiunĭ de câte cel mult 60 membri. Distribuirea pe secţiunĭ se va face ast-fel, ca din fie-care să facă parte, atât institutoriĭ cât şi învĕţătoriĭ, proporţional cu numĕrul lor total. Una din secţiunĭ va fi presidată de revisorul şcolar, cele-lalte de institutorĭ delegaţĭ de inspectoratul învĕţămîntuluĭ primar şi normal şi normal-primar.

In interesul de a puté controlà bunul mers al lucrărilor din tóte secţiunile, revisorul şcolar va puté delegà cu presidarea în secţiunea sa pe unul din preşedinţiĭ suplimentarĭ, în care timp d-sa va asistà saŭ va conduce desbaterile în alte secţiunĭ.

Art. III. In aceste conferinţe, membriĭ corpuluĭ didactic se vor ocupà de revederea cunoscinţelor din sciinţele naturale cu aplicaţiunĭ la grădina şcóleĭ, şi la grădină, cu metoda desemnuluĭ şi caligrafieĭ şi a corectăriĭ lucrăriĭ scrise după urmĕtórea normă:

Ḑiua I, 18 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Te-Deum la biserica catedrală, la care vor luà parte toţĭ membriĭ conferinţeĭ, împreună cu revisorul şcolar. Cuvîntare de deschidere rostită de revisorul şcolar. Repartisarea membrilor în secţiunĭ după listele întocmite.

II). *3—5 p. m.* Metoda sciinţelor naturale.

Schiţe de plan asupra subiectelor ce se vor desvoltà în conferinţe.

III). *5—6 p. m.* Cor. Rugăciunile la intrarea şi eşirea din clasă: «Dómne, Dómne Ceresc Tată». şi «Toţĭ cu inima curată».

Ḑiua II, 19 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Grădina şcolară. Intocmirea, împrejmuirea şi parcelarea eĭ. Diferite felurĭ de pămînt arabil: negru, nisipos, argilos şi văros. Experienţe simple pentru deosebirea felurilor de pămînt. Imbunătăţirea pămîntuluĭ. Ingrăşăminte. Gunoiul şi

prepararea luĭ. Grópa de gunoiŭ. Puterea fertilisatóre a gazurilor din gunoiŭ.

II). *3—5 p. m.* Părţile planteĭ, funcţionarea lor. Inmulţirea plantelor prin seminţe, sădire şi butaşĭ. Calitatea seminţelor şi puterea lor de încolţire. Influenţa adîncimeĭ asupra încolţiriĭ şi cresceriĭ. Experienţe simple pentru învederarea funcţiuniĭ rĕdăcineĭ şi a frunzelor, a calităţiĭ seminţelor şi a puteriĭ de încolţire. Condiţiunile necesare pentru crescerea plantelor: căldura, lumina, umezéla, aerul.

III). 5—*6 p. m.* Cor. Imnul «Trăiască Regele» şi «Deşteptă-te Române».

Ḑiua III, 20 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Cultura zarzavaturilor în genere; modul de cultură: semĕnatul, rĕsădirea, distanţarea; pămêntul cel maĭ propriŭ Ingrijirea după rĕsărire. Instrumente.

II). *3—5 p. m.* Pomiĭ roditorĭ şi viţa de vie. Răsadniţa şi şcóla de pomĭ. Altoirea. Formarea corónei. Sădirea definitivă a pomilor şi îngrijirea lor. Viţa şi cultura eĭ. Combaterea maneĭ. Plantele medicinale şi dăunătóre. Florĭ. Albinăritul.

III). *5—6 p. m.* Cor. «Sădirea pomilor». (Musica de D. Ionescu-Iaşĭ).

Ḑiua IV, 21 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Câmpul. Impărţirea terenuluĭ. Rotaţia culturilor după asolamentul fixat. Cultura plantelor celor maĭ rentabile: cartoful, sfecla, grîul, lucerna, trifoiul. Insecte vĕtămătóre plantelor. Stîrpirea lor. Animalele de muncă. Ingrijirea lor.

II). *3—5 p. m.* Doue lecţiunĭ practice şi critica lor.

III). *5—6 p. m.* Cor. «Plugar şi oştean» (musica de Kiriac).

Ḑiua V, 22 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Metoda caligrafieĭ şi a desemnuluĭ.

II). *3—5 p. m.* Doue lecţiunĭ practice şi critica lor.

III). *5—6 p. m.* Cor «Dulce Bucovină» (musică de Gr. Teodosiu) şi «La rĕsboiŭ».

Ḑiua VI, 23 Aprilie.

I). *8—10 a. m.* Corectarea lucrărilor scriptice, după natura lor.

II). *10—12 a. m.* Lecţie practică şi critica eĭ.

Ḑiua VII, 24 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Te-Deum.

II). *3—6 p. m.* Diferite cestiunĭ cu privire la şcólă şi activitatea învĕţătoruluĭ în afară de şcólă.

Ḑiua VIII, 25 Aprilie.

I). *8—11 a. m.* Exposiţia de lucrul manual.

Dacă în apropiere se află vr'o fermă saŭ vr'o grădină, din visitarea căreia membriĭ conferinţeĭ ar puté profită, revisorul şcolar

are facultatea de a organisà în orele p. m. ale acesteĭ ḑile o escursiune în acest scop. La Iaşĭ, Bârlad şi Câmpulung se pot visità grădinele şcólelor normale respective.

Despre tóte lucrările conferinţelor se va face dare de sémă, care se va anexà la raportul asupra resultatuluĭ conferinţelor.

Art. IV. Absentarea de la conferinţe, afară de casul de forţă majoră, va atrage, pe lângă alte pedepse disciplinare, reţinerea analogieĭ din salariŭ. Suplinitoriĭ nu sunt dispensaţĭ de la aceste conferinţe.

Art. V. Institutoriĭ şi învĕţătoriĭ carĭ doresc să facă conferinţele în alt judeţ de cât al lor, sunt obligaţĭ să declare acésta cu petiţiune în regulă, cel maĭ târḑiŭ la 15 Aprilie, atât revisoruluĭ din judeţul căruia aparţin, cât şi revisoruluĭ din judeţul unde doresc a face conferinţe. Dreptul de a lua parte la conferinţe în alt judeţ, îl are fie-care institutor saŭ învĕţător fără nicĭ o altă aprobare, cu reserva însă că fie-care e dator a face conferinţe în acelaşĭ centru de la început până la sfîrşit.

Invĕţătoriĭ carĭ vor presintà obiecte lucrate de elevĭ spre a fi recompensaţĭ cu sporul de 10% pentru predarea lucruluĭ manual, nu vor beneficià de acéstă disposiţiune. Eĭ vor trebuì să facă conferinţele şi să presinte obiectele la exposiţia căruia aparţin; în cas contrariŭ, obiectele presentate în alt judeţ, nu vor fi luate în sémă.

Institutoriĭ saŭ învĕţătoriĭ carĭ vor fi luat parte la conferinţe într'un centru strĕin, vor solicità prin petiţiune în regulă un certificat de la revisorul centruluĭ respectiv, care va cuprinde tóte datele prevĕḑute la alin. I al art. următor. Aceste certificate, pe hârtie simplă, se vor înaintà revisoratuluĭ judeţuluĭ lor până la 28 Maiŭ cel maĭ târḑiŭ.

Art. VI. D-niĭ revisorĭ vor formà şi înaintà ministeruluĭ un tabloŭ, cel maĭ târḑiŭ până la 10 Iunie în care vor trece numele tuturor institutorilor şi învĕţătorilor presenţĭ la conferinţe, numĕrul celor absenţĭ, numĕrul absenţelor făcute de fie-care, chestiunile tratate de fie-care participant, precum şi tóte aprecierile preşedinţilor de secţiunĭ şi ale d-lor personale, asupra resultatuluĭ conferinţelor. Pe învĕţătoriĭ şi institutoriĭ strĕinĭ de judeţ îĭ vor înscrie la sfîrşitul tablouluĭ.

Odată cu acest tabloŭ, vor înaintà şi actele justificative ale celor absenţĭ, notând pe fie-care act dacă motivul invocat este întemeiat saŭ nu.

In tabloul menţionat vor notà la rubrica observaţiunilor în dreptul numeluĭ celor absenţĭ, dacă eĭ aŭ lipsit de la conferinţe în ultimiĭ treĭ anĭ, motivul pentru care aŭ lipsit şi consecinţa ce a avut absentarea.

D-niĭ revisorĭ vor trece în tabloŭ şi pe aceĭ institutorĭ saŭ învĕţătorĭ din judeţul lor, carĭ aŭ participat la conferinţe în alte judeţe, adăogând în dreptul numelor lor numĕrul de ordine al certificatuluĭ din dosarul actelor justificative anexat la raportul general. Ast-fel aceştĭ învĕţătorĭ saŭ institutorĭ vor figurà în ta-

blourile a douĭ revisorĭ: a celuĭ din judeţul lor şi a aceluia, la conferinţele căruia aŭ participat.

Art. VII. In ḑiua de 25 Aprilie se vor examinà de către comisiunea instituită în acest scop obiectele expuse de învĕţătoriĭ aspiranţĭ la sporul de 10 % pentru lucrul manual şi se vor hotărî şi clasificà ceĭ ce merită.

Toţĭ învĕţătoriĭ aspiranţĭ la sporul de 10 % pe viitor, prin urmare şi aceĭ carĭ se primesc în present, sunt datorĭ a participà la exposiţia de lucrul manual.

Nimenĭ nu va primì sporul dacă va presentà alte obiecte de cât acele lucrate de eleviĭ sĕĭ, de la ultima exposiţie încóce, dacă n'a fost bine apreciat de comisiune, şi dacă d-l revisor nu va confirmà că în adevĕr respectivul învĕţător practică cu succes lucrul manual în şcóla sa.

Art. VIII şi cel din urmă.—D-l director al învĕţămîntuluĭ primar şi normal-primar este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a decisiuniĭ de faţă.

Dată la 3 Aprilie 1902.

Ministru, **Haret.** No. 18.556 din 4 Aprilie 1902.

Tragerea lotărieĭ Cotnarĭ

Aŭ câştigat urmĕtórele numere:

1000 leĭ No. 7743. 500 leĭ No. 4649 şi 10504.

100 leĭ numerile: 204, 264, 285, 3354, 5122, 7989, 10036, 10449 13742, 19282.

40 leĭ numerile: 994 1292 1358 2125 3261 4687 5417 5739 6409 6615 6994 7682 9191 9302 10954 13581 14015 14295 15443 15944 15950 16180 16425 18705 18828.

20 leĭ numerile: 2491 17022 14533 3104 13516 17568 7355 133 4772 17150 13133 10620 1204 3979 18981 16077 15918 9303 18151 11199 10077 6668 13739 1303 15086 3522 15513 6449 19357 7939 7218 10658 14523 4287 7094 7840 3726 7879 9924 14679 16513 9121 5272 15928 15537 18829 17328 12397 7298 83.

(Paloda).

Ouĕle roşiĭ saŭ colorate.—De óre-ce ne aflăm la Paşte, când ouĕle roşiĭ se obicinuesc atât de mult, iată câte-và sfaturĭ în privinţa văpsituluĭ ouĕlor:

Ouĕle roşiĭ le obţinem dacă le băgăm în fertură de lemn de Pernambuc (băcan).

Ouĕle roz saŭ purpuriĭ se vopsesc cu cochenile maĭ mult saŭ maĭ puţin pulverisate.

Ouĕle brune le căpătăm văpsindu-le cu fiertură de cafea.

Ouĕle galbene se văpsesc cu cójă de cépă.

Ouĕle albastre le obţinem dacă le văpsim cu lakmus în care am pus puţină sodă. Pe aceste ouĕ (văpsite cu lakmus) putem scrie cu oţĕt orĭ-ce; scrisórea se va arăta roşie.

Violet se văpsesc ouĕle cu lemn vînăt. Dacă în acéstă fertură punem o lingură de oţet, atuncĭ punênd în acésta ouĕle violete vor căpĕtà o colóre frumósă lila. Dacă în loc de oţet punem un vîrf de cuţit de kaliumchromat, avem ouĕ negre pe carĭ se póte lesne desemnà cu alb.

Verde se coloréză ouĕle cu o fiertură de verdeţurĭ saŭ iarbă verde.

Cu o pană de gâscă tăiată şi pregătită ca pana de scris putem scrie orĭ-ce vers, nume, figură, etc. pe ouĕ, întrebuinţând drept cernélă o soluţiune de acid de sare (salzsäure), ce se găsesce la farmacie, compusă dintr'o egală cantitate de apă ca şi de acid.

Colorile de maĭ sus le pregătim cu apă, lăsând ca văpsala să fiarbă 5 minute. In văpsala ast-fel pregătită punem apoĭ ouĕle şi le ferbem 6—10 minute.

Societăţĭ economice la sate.

In com. Iazu, din iniţiativa învĕţătorilor localĭ: Pr. A. Petru şi d-şóra Irina Vasilescu, s'a înfiinţat o societate economică a agricultorilor românĭ, numită «Ion Eliade Rădulescu».

Primele depunerĭ aŭ fost de 1.069 leĭ, taxă de înscriere, capital şi cotisaţiunĭ lunare.

S'aŭ înscris 30 membriĭ; sperăm cu ajutorul luĭ Dumneḑeŭ să devie un adevĕrat sprijin pentru iubiţiĭ şi îngreuiaţiĭ sătenĭ.

La înfiinţarea societăţeĭ a contribuit mult cu sfatul către sătenĭ şi tînĕrul Ión Derzeanu, nepotul d-luĭ T. Geavides, arendaşul local.

* * *

In comuna Rastu, jud. Dolj, în ḑiua de 24 Ianuarie a. c., s'aŭ pus basele societăţiĭ de împrumut şi păstrare «24 Ianuarie». Soc. de 75 membriĭ. Ca preşedinte de onóre este d-l Gh. Cherciu, revisor şcolar.

* * *

In ḑiua de 10 Fevruarie a. c., s'aŭ pus basele uneĭ societăţĭ de economie, cu 40 membriĭ fundatorĭ, în comuna Tudor-Vladimirescu, prin iniţiativa cerculuĭ cultural local şi vecinal.

Cu acéstă ocasiune învĕţ. Ştefan Vechiŭ, a vorbit despre: Folósele ce aduc societăţile economice.

DE LA SATE

In comuna Viişóra, jud. Romanaţĭ, a fost următórea mişcare culturală: conferinţa învĕţătoruluĭ de la 21 Octombre, cum şi 20 şeḑĕtorĭ în decursul erniĭ. In aceste şeḑĕtorĭ s'aŭ discutat diferite cestiunĭ referitóre la sătenĭ, ca: asupra culturiĭ pomilor, asupra folosuluĭ societăţilor, etc.; s'aŭ cetit cărţĭ din biblioteca şcoliĭ şi în special revista «Albina». Ca parte recreativă: Cântul şi jocul recreativ. A asistat multă lume şi în ultima şeḑĕtóre s'aŭ dat 30 premiĭ la ceĭ ce s'aŭ distins.

* * *

Societatea culturală «C. A. Roseti» din comuna Gherghiţa, Domeniul Corónei, a dat un bal pentru mărirea fonduluĭ cultural şi ajutarea elevilor săracĭ. A produs suma de 310,90 din carĭ, 159,60 s'a depus la fondul societăţiĭ, iar cu restul de 151,60 s'a cumpĕrat 20 perechĭ cisme şi ghete pentru elevĭ.

Din activitatea cercurilor culturale.

Cercul cultural învĕţătoresc care are reşedinţa în Brătulescĭ, com. Cocioc, conform ordinuluĭ onor. Minister, a primit un nume. Membriĭ cerculuĭ cu majoritate absolută de voturĭ aŭ dat numele cerculuĭ lor de «Ion Kalinderu», în semn de adînc respect şi admiraţiune către marele patriot şi luptător pentru luminarea poporuluĭ român.

De la Iaşĭ.

Informaţiunĭ.

D-l Popovicĭ-Lupa, însărcinat de ministerul instrucţiuniĭ publice cu alcătuirea unuĭ manual practic de agricultură şi grădinărit pentru învĕţătorĭ — manual care s'a pus deja sub presă — a fost delegat să ţie câte-và conferinţe asupra acestuĭ subiect, în faţa învĕţătorilor adunaţĭ la conferinţele şcolare în capitală.

Mulţumirĭ.

D-l *L. Basset administratorul Curţiĭ Regale*, trimite şcóleĭ din Broştenĭ (Sucéva) orĭ-ce carte apare şi-ĭ de folos bibliotecilor rurale aşa, a abonat şi abonéză în fie-care an atât biblioteca cât şi pe învĕţător la revistele: *Albina*, *Gazeta Săteanuluĭ*, *Familia*, *Agrarul*, Revista *română* şi *Revista învĕţătorilor şi învĕţătórelor din România*, subvenţionéză anual cantina şcolară cu câte 500 leĭ, dă materialul lemnos necesar atelieruluĭ de dogărie al şcóleĭ, a dat spre a se împărţi ca premiĭ elevilor cărţĭ în valóre de 650 leĭ, a dat 95 calendare de N. D. Popescu şi de perete, a dat o falcie pămênt spre a se planta pe dênsul lucernă, rĕmânênd ca locul de pe lângă şcólă să se întrebuinţeze numaĭ pentru cultura zarzavaturilor, a luat disposiţiune pentru legarea cărţilor din bibliotecă. Iĭ aduc respectóse mulţumirĭ.

I. Teodorescu,
învĕţ. diriginte şcóleĭ din Broştenĭ, jud. Sucéva.

* * *

„Subsemnatul în numele şcóleĭ şi al cetitorilor adulţĭ din acéstă comună, aduc viile mele mulţumirĭ on. domnĭ, carĭ aŭ bine voit a trimite biblioteceĭ pop: «Bujorescul» următórele cărţĭ: Statie Gh. Ciortan, student în architectură 17 volume, Trajan Pârligras, student universitar 5 volume, H. Steinberg librar, 8 volume, Grig. Pătraşcu, student universitar, 1 volum, E. I. Patriciŭ învĕţător, 1 volum, N. I. Ghinescu învĕţ, 1 volum, I. Totan fost învĕţător, 2 volume.

I. D. Băcescu,
învĕţ. Roşiuţa, Mehedinţĭ.

* * *

Aduc mulţumirĭ veneratuluĭ părinte Graţian Carpati, pentru interesul ce pórtă şcóleĭ din com. Cléja-Bacăŭ şi sprijinul ce Sf. Sa îĭ oferă cu tótă buna-voinţă în orĭ-ce împrejurare

De curînd, bunul părinte a plătit 10 leĭ la doĭ ómenĭ pentru că aŭ săpat o pivniţă în ograda şcóleĭ; iar ḑilele trecute a donat 4 anĭ din preţiósa revistă «Albina» pentru biblioteca şcóleĭ şi 20 leĭ spre a se cumpĕră cărţĭ în acéstă bibliotecă. De alt-fel, în fie-care an, în luna Ianuarie, dăruesce câte 20 leĭ şi a promis că nu va uĭtă a face bine şcóleĭ câtă vreme va fi în viaţă. Dăruiască-ĭ Dumneḑeŭ ḑile multe!

D. Mihăilescu.

* * *

Sub-semnatul, aduc respectóse mulţumirĭ d-luĭ Marin Ionescu-Delacotorca, care a bine-voit a dăruì pentru folosinţa sciutorilor de carte din com. Cocioc, maĭ multe broşurĭ din importanta d-sale scriere «Din viaţa săténuluĭ român».

Alexandru Timotescu

*
* *

Sub-semnatul, aduce viile sale mulţumirĭ d-luĭ Serghiade, care a bine-voit a dăruì şcoliĭ instrumentele necesare pentru traforaj, în sumă de 30 leĭ.

N. Marinescu
Dirig. şc. com. Cesienĭ.

*
* *

Preotul Th. Butulegă, în numele locuitorilor comuneĭ Satischioĭ, jud. Constanţa, aduce mulţumirile sale d-luĭ Gh. Moroianu, şef de biuroŭ la Minist. de Domeniĭ, care a dăruit bibliotecii bisericiĭ 22 volume de cărţĭ folositóre.

*
* *

Invĕţătórea şcoliĭ din com. Atêrnaţĭ, Teleorman, aduce viile sale mulţumirĭ d-luĭ I. Kalinderu, care a dăruit bibliotecii şcoliĭ 17 volume din «Biblioteca pop. a Adm. Domeniuluĭ Corónei.»

*
* *

Domnul Mihăescu, cântăreţ din com. Manolésa, jud. Dorohoiŭ, a oferit biblioteceĭ şcóleĭ din Crasnaleuca, broşura «Din ţara Basarabilor,» pentru care-ĭ aduc viile mele mulţumirĭ.

N. Viţel
Dirig. şcóleĭ Crasnaleuca.

APEL

In comuna Orodelŭ, judeţul Dolj, s'a înfiinţat o societate culturală «Lumina», al căruĭ scop este de a ajutà pe tóte căile şcóla. Pentru acest sfîrşit s'a şi pus basă uneĭ biblioteci ataşată la şcóla primară din acéstă comună; rog deci pe d-niĭ autorĭ şi editori de cărţĭ didactice, literare etc., şi pe orĭ-ce persónă cu dragoste, să ajute asemenea începuturĭ încurajându-ne cu obolul domniilor lor.

Preşedinte, C. R. Popescu-Orodel
Student.

Poşta Administraţieĭ.

— Pr. **D. I. Popescu**, Glodénu-Siliştea. — Pe cât putem sci nu va maĭ apare. Adresaţi-vĕ Păr: C. Dumitrescu, Biserica Icóna.

— Pr. **V. Ghiudoc**, Băltanele-Mehedinţĭ. — V'am achitat cu chitanţa No. 4.170 anul V.

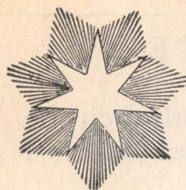
— **N. Piuţoiŭ**, Perişor. — Idem chitanţa No. 4.126 anul V.

— Pr. **Stâlpeanu**, com. Oltenĭ-Prahova. — V'am achitat an. V cu chit. No. 4.291.

— **Serafim Ionescu**, Fălticenĭ. — V'am achitat pe anul trecut al IV-lea cu chitanţa No. 4.421, maĭ datorițĭ pe anul curent al V-lea început la 1 Octomvrie 1901.

— Aducem viĭ mulţumirĭ d-luĭ C. Dumitrescu, controlor C. F. R. pentru sprijinul ce dă revisteĭ nóstre.

STEAUA

Societatea *Steaua* are de scop a lucrà pentru întinderea învĕţătureĭ în popor, prin tipărirea şi rĕspândirea de scrierĭ şi publicaţiĭ morale, patriotice şi de folos practic, şi pentru împiedecarea, prin tóte mijlócele legiuite, a rĕspândireĭ de scrierĭ şi publicaţiĭ imorale, saŭ cu tendinţe contrariĭ statuluĭ şi ideiĭ naţionale române.

Cotisaţia este de cel puţin *doĭ leĭ* pe an, iar pentru învĕţătorĭ, preoţĭ ruralĭ şi sătenĭ, de cel puţin *un leŭ* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întâiŭ an după primirea sa, să facă a se primì în Societate cel puţin alţĭ doĭ membri noĭ.

Cererile de înscriere, însoţite de cotisaţia pe un an, se pot adresa d-luĭ *Petru Gârbovicénu,* strada Sf. Ecaterina, Bucurescĭ.

Comitetul. *Preşedinte,* **Ioan Kainderu,** *membru al Academieĭ Române.— Vice-preşedinte,* **Sava Şomănescu,** *mare proprietar, fost senator.— Admnistrator şi casier delegat,* **Petru Gârboviceanu,** *Administrator al Caseĭ Sf. Bisericĭ Autocefale Ortodoxe Române, director al Şc. Normale a Societăţiĭ pentru învĕţătura poporuluĭ român;* — *Secretar,* **Const. Banu,** *profesor secundar şi inspector şcolar —Membriĭ,* **Spiru C. Haret,** *Ministru, profesor Univers.;* **I. Dimitrescu Procop.,** *senator şi Primar al Capitaleĭ;* **M. Vădescù,** *deputat, profesor universitar;* **Cristu S. Negoescu,** *profesor secundar;* **Dim. Cecropid,** *institutor, preşedinte al Societăţiĭ corpuluĭ didactic primar.* — *Censorĭ,* **Const. Alimăneşteanu,** *inginer de mine; Preotul econom* **Const. Ionescu,** *profesor secundar;* **Const. Alexandrescu,** *revisor şcolar.*

Membriĭ înscrişĭ şi cotisaţiunĭ plătite (Urmare).

Demetrescu Alexandru (Colanu-Ulmĭ), 2 leĭ; Gratian Carpoti (Cleja-Bacăŭ), 2 leĭ; Michăilescu D. (Cleja-Bacăŭ), 1 leŭ; Geles C. (Bârlad), 2 leĭ; Maurevel L. (Bârlad), 2 leĭ; Mitru V. (Bârlad), 2 leĭ; Moga V., profesor (Bucurescĭ), 2 leĭ; Bartolomeĭ Stănescu, secretar (Bucurescĭ), 2 leĭ; Toma Dicescu, profesor (Câmpu-Lung), 5 leĭ; Zamfir I. Pronă, învĕţător (Colovescĭ), 1 leŭ; Radu Costache, învĕţător (Popescĭ-Vasilaţĭ), 1 l. 50 b; Safta G. Apostolénu, inst. (Fălticenĭ), 2 leĭ; N. Nicolaescu, inst. (Bucurescĭ), 2 leĭ; Elena Nicolescu, inst. (Bucurescĭ), 2 leĭ; Eutusianu Maria, inst. (Ostrov-Dobrogea), 2 leĭ; Gorgan Iacob (Policiorĭ), 2 leĭ; Wechselberger I., 2 leĭ; Wechselberger Rosalia, 2 leĭ; Wechselberger Ana, 2 leĭ; Wechselberger Ida, 2 leĭ; Căzănescu Grigore, prof. (Craiova), 2 leĭ; Constantinescu Ilie, prof. (Craiova), 2 leĭ; Sarchiseanu Lazăr, prof. (Craiova), 2 leĭ; Miulescu B. Ión, prof. (Craiova), 2 leĭ; Javet Iules, prof. (Craiova), 2 leĭ; Corvin Radu, prof. (Craiova), 2 leĭ; Gosanec I., prof. (Craiova), 2 leĭ; Fotino G., prof. (Craiova), 2 leĭ; Ştefulescu P., prof. (Craiova), 2 leĭ; R. Popescu-Gorgata (Craiova), 2 leĭ; Nifon, Archimandrit (Sinaia), 5 leĭ; Totan Ión (Drăguţescĭ-Săpunarĭ), 1 leŭ; Totan Romulus (Drăguţescĭ-Săpunarĭ), 1 leŭ; Totan Titu (Drăguţescĭ-Săpunarĭ), 1 leŭ; Totan Angelina (Drăguţescĭ-Săpunarĭ), 1 leŭ; Totan Sofia (Drăguţescĭ-Săpunarĭ), 1 leŭ; Cirişénu Badea, profesor Universitar (Bucurescĭ), 10 leĭ; Ştefănescu Dumitru, proprietar (Jugur-Muscel), 2 leĭ; Popescu Elena, învĕţătóre (Atârnaţĭ-Teleorman), 2 leĭ; Popescu Ilie, învĕţ. (Tohanĭ-Buzĕŭ), 1 leŭ; Popescu Ilie Maria (Tohanĭ-Buzĕŭ), 1 leŭ; Colceag R., profesor (Bucurescĭ), 3 leĭ; Georgescu D., Diacon (Bucurescĭ), 2 leĭ; Livezeanu D. A. (Bucurescĭ), 2 leĭ.

Numĕrul membrilor înscrişĭ cu începerea anuluĭ al II (1902) al societăţiĭ, e de 565; iar numĕrul banilor încasaţĭ de la aceştia şi de la vechiĭ membriĭ, e de 1185 leĭ şi 20 banĭ.

(Va urma în No. viitor)

MICA PUBLICITATE

Cu 5 banĭ cuvîntul, iar pentru anunciurile cu un numĕr maĭ mare de cuvinte, de la 50 în sus, preţul pentru fie-care cuvînt este numaĭ de 4 banĭ.

GRĂDINA PREOTUL ILIE

Biserica Cotrocenĭ, Bucurescĭ.

Arborĭ fructiferĭ, Arborĭ pentru şosele, Arborĭ altoiţĭ de ornament, Arbuştĭ, Plante urcătóre, Braḑĭ, Pinĭ austriacĭ Thuia şi altele. Stupĭ, Trandafirĭ, etc.

Lumînărĭ de céră curată, *de albine se pot găsî la preotul Apostolénu, com.* **Vălenĭ-Prahova.** *Să se céră preţ-curent-catalog* 6—6

A apărut «Medaliile şi decoraţiile române», de d-l Colonel P. V. Năsturel Preţul 1 leŭ. De vînḑare la autor, 112 Calea Văcărescĭ saŭ la Tipografia Carol Göbl, str. Dómneĭ 16, Bucurescĭ.

Eforia Spitalelor Civile din Bucurescĭ.

PUBLICAŢIUNE

In ḑiua de 27 Aprilie 1902, orele 3 p. m., se va ţine licitaţie publică orală la Eforie, pentru arendarea pe un noŭ period de 10 anĭ, cu începere de la 23 Aprilie 1903, a următórelor moşiĭ :

1) Moşia Cacaleţĭ din judeţul Vlaşca, comuna Cacaleţĭ. Licitaţia va începe de la suma de leĭ 115.000 arendă anuală în total.

Garanţie pentru admitere la licitaţie este de leĭ 28.800.

2) Moşia Gogoşarii Vechĭ din judeţul Vlaşca comuna Gogoşariĭ. Licitaţia va începe de la suma de leĭ 53.000 arendă anuală în total.

Garanţie pentru admitere la licitaţie este leĭ 13.300.

Condiţiunile speciale precum şi orĭ-ce alte informaţiunĭ se pot luà la serviciul Bunurilor Eforieĭ, în ḑilele şi orele de lucru.

Licitaţia se va ţine conform art. 68—79 din legea comptabilităţiĭ publice. No. 10.696.

Singurul care vinde ieftin!

Galoşĭ veritabilĭ Rusescĭ

Pentru bărbaţĭ Leĭ 4,95, 5,95. Pentru dame Leĭ 2,95, 3,95.

GHETE de chevreaux pentru dame Leĭ 10,95, 11,95, 12,95.

GHETE de vax fin pentru bărbaţĭ, cu elastic şi şireturĭ, Leĭ 11,95, 12,95, 13,95, 14,95.

CĂMĂŞĬ bărbătescĭ de ḑi şi de nópte, începênd de la Leĭ 2,95 în sus.

De asemenea şi pentru dame, începênd cu acelaşĭ preţ.

Flanele şi Ciorapĭ

pentru dame şi bărbaţĭ cu preţurĭ fabulos de ieftine.

Bluze de Catifea şi de Postav

Leĭ 8, 9, 10, 12, 14.

Mănuşĭ glace fine Leĭ 2,50 perechia.

In cas rupându-se la încercare se dă altă pereche.

Magazinul „La tóte Sezónele"

Calea Victorieĭ, Bucurescĭ

(Alăturĭ cu poliţia).

5%

Cupon de reducţie pentru cititoriĭ Albineĭ.

Cititoriĭ revisteĭ vor avé un scăḑĕmînt de 5% din preţurile însemnate, presentând cuponul.

Inst. de Arte Grafice Carol Göbl, S-sor I. St. Rasidescu, Str. Dómneĭ, 16.— Bucurescĭ.